bit ita ꝙ ibi volunt ymaginari. Si ſortes s videat viſibile illa viſio componitur ex viſionibus partium illius viſibilis verbigratia ſortes videt primam quartã a ſimiliter ſecundam tertiam ⁊ quartam ex illis ⁊ viſionibus conſtituitur viſio illa totalis ⁊ ita in caſu predicto patet ꝙ poſt inſtans preſens ſortes habebit aliquam partem illiꝰ viſionis. Sed tunc quererem vtrum aliqua pars illius totalis viſionis terminetur ad illud totale viſibile ⁊ ſi ſic ſequitur ꝙ poſt inſtans preſens ſortes habebit aliquam partem illius viſionis que terminabitur ad illud totale viſibile ⁊ per conſequens habebit notitiam intuitiuam de re abſcente.

Ad iſtud videtur dicere ꝙ nulla a pars illius viſionis terminabitur ad illud totale obiectũ ⁊ ſi dicas videat ſortes viſibile diſtans ab eo per centum pedes viſione vt 4 deinde a viſibile approximatur ſorti ꝙ diſtet ab eo preciſe per duodecim pedes nunquid tunc ſortes habebit viſionẽ magis intenſam ſit ita ergo ꝙ tũc habeat viſionem intenſam vt 8 ⁊ tunc dicendũ ẽ ꝙ aliqua pars illius viſionis terminatur ad illud totale obiectum tenet ꝯña q: dato oppoſito ſequitur ꝙ illa viſio nõ eẽt intenſior ſicut dicere ſolemus ꝙ ſi ſortes habeat noticiam platonis vt 4 ⁊ poſtea adueniat cicero de quo etiã ita intenſam habeat noticiam ꝙ ille due noticie faciãt vnã qualitatem per quam ſortes nõ dr̃ intenſius cognoſcere platonem eo ꝗ nõ quelibet ꝑs illius noticie terminat̃ ad platonẽ. Si vero dicat̃ ꝙ aliqua pars illiꝰ viſiõis vt 8 terminatur ad a viſibile ſequitur ꝙ ſi a viſibile incipiat elõgari a ſorte ⁊ cum hoc ẽt inſtans preſens ſit vltimũ iſtãs eẽ icõpletũ a viſibilis vel alicuiꝰ viſionis dabitur vltimũ inſtans eẽ cõpletum vel poſt hoc ſortes habebit noticiã intuitiuam de re non exiſtente Quicquid ſit de hoc modo dicendi aliter poſſumus dicere negando ꝙ viſio totius ꝯponatur ex viſionibus partium vt illi ymaginantur ⁊ admiſſo caſu concedo ꝙ datur vltimum inſtans eẽ viſionis completũ etiam illud concedit commentator. hẽtiſberi ĩ nono ſophiſmate. Poſſumus etiam dicere ꝙ lꝫ nõ immediate poſt hoc erit illud viſibile. Nihilominus tñ poſt hoc ſortes habebit ſpecies repreſentatiuas illiꝰ viſibilis. Et ita dicit mantuanus ꝙ adhuc ſortes videbit illud viſibile nec ꝓpterea ſequitur ꝙ illud erit hoc etiam in alio loco videtur voluiſſe commentator hentiſberl.

Ad tertium nego ꝙ nõ detur minima diſtantia ꝑ quã ſortes nõ pͭ videre b viſibile ad ſenſũ declaratum ⁊ breuiter cõcedo ꝙ ſuꝑ quodcunqꝫ punctũ intrinſecum illius diſtantie ponatur b viſibile ſortes adhuc poterit videre illud viſibile at illa diſtantia ẽ minĩa ꝑ quã ſortes nõ põt videre illud viſibile ſic ſcꝫ ꝗ ſi in fine extrinſeco illius diſtantie ponatur illud viſibile ſortes nõ videbit illud ſed ꝑ quantuncunqꝫ minorem diſtantiam diſtet a ſorte ſufficiet ipſe videre illud viſibile.

Tertio principaliter arguitur nõ ſequitur iſtud agens aliquem effectuꝫ p̃t producere ⁊ aliquẽ effectum nõ põt producere igitur dandus ẽ maximꝰ quẽ põt vel minimus quẽ nõ põt vel minimꝰ quem p̃t vl̃ maximus quẽ non p̃t igitur dicta nulla probatur aſſumptum Et capio aliqđ agens calidũ clarũ ẽ ꝗ nõ quantũcunqꝫ calorẽ producere põt ⁊ per ꝯñs ille due ſubcontrarie verificari p̃nt de tali agente calido ſed ꝗ nullũ illorũ membrorũ dari poſſit probo ſic. Primo clarum eſt ꝙ ñ ẽ dandus maximus effectus q̄ꝫ nõ p̃t ꝓducere nec etiam minimus quẽ põt ⁊ qđ non poſſit dari maximus quẽ põt probatur. Illđ corpus calidũ ſufficit ꝓducere illũ effectũ ſed ille effectus eſt huius nature quod coadiuuat ſuam cauſam igitur cum adiutorio illius effectꝰ maiorẽ effectũ poterit illud agens producere cũ ꝑtialiter producere ſit ꝓducere ſequit̃ ꝗ non datur maximus effectus quẽ illđ agens p̃t producere ꝙ aũt non det̃ minimus effectꝰ quẽ ñ p̃t producere probo ſic. Illđ agẽs p̃t agere ſcđm vltimũ ſue potentie agat igr̃ ⁊ pono oĩa cetera paria ⁊ tunc ſequitur ꝙ producet talem effectũ ꝗ eo maiorem ꝓducere nõ poterit ⁊ ꝑ ꝯñs non eſt dandus minimꝰ effectꝰ quẽ producere non poteſt quod erat probandum.

Et confirmatur nõ ſequitur aliquam partem huius ſpacii iſtud graue p̃t diuidere & aliquam partem non p̃t igitur dabilis ẽ maxĩa quã poteſt diuidere vel maxima qua non p̃t ⁊c. Quod non ſequatur ꝓbo ſic volo ꝙ ſit aliquod medium vniformiter difforme ĩ reſiſtentia a non gradu vſqꝫ ad 8. Deinde capio vnum graue actiuitatis vt 4 Iſto caſu poſito clara ẽ veritas illarum duarum ſubcontrariarum ⁊ falſitatem conſequẽtis ſic oſtendo. Primo dari nõ p̃t minima ꝑs huius ſpacii quam illud graue poteſt diuidere q: ſi aliquam põt diuidere poterit diuidere minorem Et clarum eſt etiam ꝙ non poteſt dari maxima pars huius ſpacii quam illud graue nõ p̃t diuidere ꝗ autem dari non poſſit maxĩa ꝑs huius ſpacii quam illud graue ſufficit diuidere probatur ſic quia vel actiuitas illius grauis excederet reſiſtentiam illius partis vel non Si ſcđm tunc illud graue non poſſet diuidere illam partem ⁊ ita non eſſet maxima quam ſufficeret diuidere. Si primum poſtq̄ꝫ diuiſibiliter excedit reſiſtentiam illius partis ſequitur ꝗ maiorem partem poterit diuidere ꝯña ẽ ſatis clara ex dictis Sed ꝙ non det̃ minima pars huius ſpacii quam iſtud graue non ſufficit diuidere ptꝫ ſic q: ſi eẽt aliqua talis maxime eſſet illa medietas ſpacii que habet reſiſtentiam vniformiter difformen a non gradu vſqꝫ ad 4 ſed probo dupliciter ꝙ illa nõ ſit minima ꝑs quã ſortes non ſufficit diuidere.

Tum primo quãlibꝫ partẽ illius lius medietatis ſufficit illud graue diuidere igitur totaꝫ illã medietatem ſufficit diuidere probo ꝯñam ⁊ volo ꝙ illud graue ponatur in ſuperiori parte illiꝰ medietatis vbi eſt non gradus reſiſtẽtie quo poſito arguo ſic Iſtud graue quamlibet ꝑtẽ huius medietatis diuidet igr̃ totaꝫ hanc medietatem ꝯña tenet q: qñqꝫ erit ita ꝙ quelibet pars illius medietatis eſt diuiſa ab illo graui igitur qñqꝫ erit ita ꝙ illa medietas eſt diuiſa ab illo gradui ꝙ autem quandoqꝫ erit ita ꝙ illa medietas eſt deuiſa ab illo graui diuiſa ab illo gradui ptꝫ ſic q: ſuper quamlibet partem illius medietatis illud graue habet proportionem maioris inequalitatis cum nulla pars ſit reſiſtentie vt 4 ⁊ per ꝯñs qñqꝫ talis erit diuiſa vel alias illud graue nunq̄ꝫ quieſcet ſed continue mouebitur.

Secundo ſic illa medietas que habet reſiſtentiam vniformiter difformen a non gradu vſqꝫ ad 4. eſt preciſe reſiſtentie vt 2 ⁊ per conſequẽs illud graue actiuitatis vt 4. ſufficiet diuidere totam illam medietatem conſequentia tenet virtute illius maxĩe a proportione maioris inequalitatis prouenit actio probatur aſſũptum intendatur medietas remiſſior ⁊ tantum remittat̃ reſiſtentia medietas itenſioris ita qđ illđ corpꝰ ſit vniformis reſiſtentie vt 2. Tũc ſic arguo illa medietas eſſet tãte reſiſtentie ſicut prius ſed nunc eſt preciſe reſiſtẽtie vt 2 igit̃ priꝰ preciſe erat reſiſtentie vt 2 ꝙ nunc ſit tante reſiſtẽtie vt pꝰ pꝫ: q: q̄ꝫtũ reſiſtẽtie deꝑdidit vna eiꝰ medie tas tñ reſiſtentie alia acquiſiuit igitur totum ē tãte reſiſtentie ſicut prius tenet iſte modus arguendi ex his q̄ dicta fuerunt q̄ſtiões prima tertii phiſicorum circa illã regulã. Oĩs latitudo vniformiter difformis correſpondet ſuo gradui medio.

Ad tertiuz principale reſpõdetur ꝑmittendo tñ vnam diſtinctionẽ ſatis cõem q̄ ē hec Cauſarum q̄dam ſic ſe hñt ꝙ earũ effect⁹ coadiuuãt ſuas cauſas ſicut ſunt qualitates ṗme producentes effectus ſibi ſimiles in ſpecie ſicut frigus producens frigus ãt calor calorem. Alie ſunt cauſe ꝓducentes effectus q̇ ſuas cauſas non iuuant vt qñ ex qualitatibus ṗmis ꝓducũꝛ qualitates ſcđe vt nigredo ⁊ albedo Suppoſita hac diſtinctione. Rñdetur ꝙ nõ eſt dabilis maximus effectus quē p̄t producere cã q̄ coadiuuatur a ſuo effectu quoad extẽſionem ſed bñ quoadintẽſionẽ verbigratia capiam⁹ ignẽ calidum vt 8. Dico ꝙ non datur maxim⁹ eius effect⁹ quoad extenſionez imo quocũq; effectu ꝓducto maiorẽ ꝓducere p̄t ſꝫ daꝛ maxius effect⁹ ei⁹ quoadītẽſinez q꞉ p̄t ꝓducere calorẽ vt 8 ⁊ nullũ maiorẽ intenſiue q꞉ qñ agit ſcđm extremũ ſue potẽtie ⁊ aliũde ñ ꝓuenit īpedimẽtũ tũc ꝓduxit maximũ effectũ quē ꝓducere p̄t quoadintenſionẽ.

Cõtra hoc arguitur ſic ex hac ſolutione ſeqtur ꝙ nullũ corpus calidum poſſet ꝓducere aliquē totũ calorem ſine concurſu cauſe ꝑticularis extrinſece qđ videtur abſurdũ probaꝛ tñ ꝯña q꞉ deꝛ oppoſitũ ⁊ pono ꝙ a calidum producet totum calorem b ſine cõcurſu alicuius cauſe particularis extrinſece notum ē ꝙ b calor eſſet aliqualiter extenſus diuidaꝛ ergo ī duas medietes quarũ altera ſit propiquior agẽti ⁊ alťa remotior illa medietas ꝓpinquior agenti erit producta ante aliã medietatem ⁊ per ꝯñs ex quo eſt effectus coadiuuãs ſuam cauſam ꝑtialiter concurret ad productionẽ alterius medietatis ⁊ ꝑ ꝯñs illud agens non producet ilud totũ calorem b ſine concurſu alicuius cauſe particularis extrice

Reſpondetur ſuppoſito ꝙ nõ detur minimum naturale caloris ſcđm extenſionem concedo illatum, nec hoc aliquã, includit abſurditatem. Forte dicis capiatur illud paſſum ī qđ producet calorem ꝑ totũ illud agens ⁊ diuidaꝛ ad ymaginationẽ ꝑ ꝑtes ꝓportionales maioribus terminatis verſus agens clarũ ē ꝙ illud agens citi⁹ producet calorem ꝑ totũ primã partem ꝓportionalem q̄z per totũ ſcđaz ⁊ citius ꝑ totã ſcđaz ꝙ ꝑ totã tertiã ⁊ cũ calor ſit effectus coadiuuans ſuã cauſam ſeqꝛ ꝙ calor extenſus ꝑ totam primã ꝑtem ꝓportionalẽ cõcurreret ꝑtialiter ad ꝓductionẽ caloris extẽſi ꝑ ſcđaz ꝑtem ꝓportionalem ⁊ ſilr calor q erit in ſcđa parte ꝓportionali effectiue concurret ad productionẽ caloris q erit in tertia ꝑte ꝓportionali ſed partialiter producere ē producere igitur iſte calor producet iſtũ ꝑ ṗmũ ꝓnomen demõſtrando calorẽ q̇ erit in ſcđa parte ꝓportiõali ⁊ etiam iſte calor producet iſtum demonſtrando calorem ſcđe ꝑtis proportionalis ⁊ ſimiliter tertie ⁊ ſic ꝯñr in infinitũ Et vltra bene ſequitur iſte calor producet iſtuz ⁊ iſte calor producet iſtum igitur iſti calores producent iſtos caſes ⁊ vltra ſequitur ꝙ iſti calores producent ſeipſos quod eſt impoſſibile. Ad hoc reſpondetur cõcedendo ꝙ calor eſt effectus coadiuuans ſuam cauſam ⁊ ꝙ calor q̇ erit in prima parte proportionali effectiue concurret ad productionez caloris ꝑtis proportionalis ſeq̄ntis ⁊ ēt ꝙ erit ipſi⁹ cã productiua. Et qñ dicis iſte calor producet iſtũ calorem ⁊ iſte calor ꝓducet iſtum ⁊ ſic cõſequẽter de aliis igꝛ iſti calores ꝓducent iſtos cõcedo ꝯñs uec ꝓꝛea opꝫ cõcedere ꝙ iſti calores ꝓducẽt ſeipſos q꞉ aliđ ꝑ illã ꝓpõez denotatur vcꝫ ꝙ iſte calor ꝓducit iſtũ ⁊ iſte iſtum ſemꝑ demõſtrãdo idē a parte ſbi ⁊ a parte predicati quod eſt falſum ⁊ ſic pꝫ qualiter terminaꝛ potẽtia actiua que coadiuuaꝛ a ſua cauſa ſed potentia actiua que non coadiuuatur a ſuo effectu ẽmiatur ꝑ maximũ ita ꝙ cuiuſlꝫ cãe que a ſuo effectu uõ coadiuuatur dabilis ē maxim⁹ effectus quē ꝓducere põt q꞉ talis cã põt agere ſcđm vltimũ ſue potentie quo facto ipſa ꝓducit maximũ effecũ quem poteſt producere.

Ad cõfirmationem uego ꝙ ex illis duab⁹ ſubcõtrariis nõ ſequatur aliquod iſtorũ mẽbrorũ ⁊ do vnampartẽ h⁹ ſpacii quã illđ graue uõ põt diuidere vcꝫ illã ꝑtez que ẽminatur ad. 4. icluſiue ⁊ quãdo illđ ī ꝓbabas quãlꝫ ꝑtẽ illi⁹ illđ graue ſufficit diuidere igiꝛ totã illã ꝑtẽ illđ graue ſufficit diuidere nego añs ⁊ ad ꝓbatiouẽ admitto ꝙ ponaꝛ in ſuperiori ꝑte vbi ē nõ grad⁹. ⁊ vlteri⁹ nego ꝙ quãlꝫ ꝑtẽ illi⁹ medietatis diuidet imo nullã ꝑtẽ terminatam ad extremum itẽ ſi⁹ illđ graue diuidet q꞉ quelibet talis includit: 4. gđ⁹ reſiſtẽtie ſꝫ bene verum eſt quod quãlibet partem illius medietatis non terminatam ad illud extremum illud graue diuidet ⁊ nego ꝙ quelibꝫ pars illius medietatis quãdoq; erit diuiſa ab illo graui. Et quando ſic ꝓbas ſi nũq; quelꝫ ꝑs illius medietatis erit diuiſa ſeqtuꝛ ꝙ illud graue ꝯtinue mouebitur imo ſi ꝑ tẽp⁹ ifititum ⁊ ſpacium ⁊ graue cõſeruarentur a deo ſẽp illud graue moueretur ⁊ nunq̄ quieſceret Ad hoc dico ſi illud graue ſit potentia debilitabilis ſiue indebilitabilis cõcedendo illatum quod ſic probatur de potẽtia indebilitabili Capiatur a potentia indebilitabilis vt. 8, ⁊ capio medium vniformiter difformiter reſiſtẽs a nõ gradu vſq; ad: 8. ⁊ põatur a ſuper illud medium quo poſito probo ꝙ per infinitum tempus a ſemper mouebitur ſuppoſito illo quod dictum eſt ⁊ ſuppono illud medium eſſe diuiſum ꝑ partes proportionales minorib⁹ terminatis ad extremũ intenſius quo poſito:

Arguitur ſic a potentia occupabit aliquod tempus ad pertranſeundum primam partem proportionalem illius medii ⁊ ad quãcunq; aliam partẽ proportionalem pertranſeundum aut diuidendum mai⁹ tempus occupabit igitur cum infinite ſunt partes proportionales ⁊ potentia infinitum tempus accupabit ad pertranſeundum illud medium ⁊ per conſequens nunq; deueniet ad finem illius medii poſtq; tempus infinitum nullum habet terminum iſta conſequentia eſt clara ⁊ maior ſimiliter ⁊ minor probatur ſupponendo illud ꝙ dictũ ē tertii phiſicorum q̄ſtione prima ꝙ velocitas motus debet attendi penes proportionem potentie ad reſiſtentiaz Deinde ſupponitur aliud ꝙ datis duobus paſſis quorũ eſt in proportione dupla in q̄ntitate maius alio ſi ſit aliq̄ potentia que in duplo minorem proportionem maioris inequalitatis habeat ſuper illud ſubduplum in quantitate q̄z habeat ad aliud duplum ceteris paribus tantum tẽp⁹ occupabit ad pertranſeundum illud ſubduplum in quãtitate quantum occupabit ad pertranſeundum illud qđ eſt ſubduplum ad aliud hoc ſuppoſito probari poteſt ſed ꝓpter facilitatem eam declaro per exemplum. Capio. 2 ſpacia b. ⁊ c. b. ſit bipedale reſiſtentie vt. 2. c vero pedale reſiſtentie vt. 4. ⁊ a ſit potentia vt. 4. tunc dico ꝙ tantum tempus occupabit a potentia ad pertranſeundum c quantum occupabit ad pertranſeundum b. ꝙ ſic probatur quia c. ſi eſſet preciſe tante reſiſtentie ſicut b tunc a potentia in duplo citius pertranſiret c q̄ b ſed in caſu poſito i duplo tardiꝰ pertrāſiuit c ꝗ̄ tunc ꝑtrāret ⁊ tunc occuparet i duplo minus tp̄s ad pertranſeūdū c ꝗ̄ b igitur nūc tm̄ tp̄s occupabit ad ꝑtrāſeūdū c quātū occupabit ad ꝑtranſeūdū b ⁊ ita habet̄ ꝙ eq̄ cito a potētia pertranſibit b ⁊ c ⁊ a ꝙ hēat in duplo minorē ꝓportionem maioris inequalitatis ſuꝑ c ꝗ̄ b pꝫ qꝛ ad b eſt ꝓportio maioris inequalitatis dupla ⁊ ꝓportio dupla ē ſubdupla quadrupedale igitur. Iſtis ſuppoſitis probo minorē vcꝫ ꝙ quamlibet partem proportionalem dēpta pria in maiori tꝑe pertranſibit q̄ ipſā primā partem ꝓportiōalē qꝛ per caſum poſitum p̄ma pꝰ ꝓportionalis hꝫ reſiſtentiā a nō gradu vſq̄ ad 4 ⁊ per ꝯn̄s illa potentia hꝫ ꝓportionem duplam ſuper illā reſiſtentiam ⁊ ſcđa pars ꝓportionalis illius medii hꝫ reſiſtentiaꝫ 4 vſq̄ ad 6 ⁊ ita illa potentia excedit illam reſiſtentiam i ꝓportiōe ſexquitertia. Et ex illo ſic arguo ſi eandem poportionem maioris inequalitatis hēret illa potentia ſuꝑ p̄mā partem ꝓportionalem ⁊ ſuꝑ ſcđam in duplo citiꝰ pertrāſiret ſcđaꝫ ꝑtem ꝓportionalē ꝗ̄ primā. Et ſi in duplo minorē ꝓportionem maioris inequalitatis hꝫ ⁊ ſuꝑ ſcđam ꝑtē ꝓportionalem ꝗ̄ ſuper primā tm̄ tēpus occuparet ad ꝑtrāſeūdū ſcđam ſicut primā ſed ſic ē ꝙ non hꝫ ſolum in duplo minorem proportionem maioris inequalitatis ſuꝑ ſcđam partē proportionalem ꝗ̄ ſuper primā imo hꝫ maiorē q̄ eēt illa ſubdupla ꝓportio igitur maius tp̄s occupabit ad pertranſeundum ſcđam partem ꝓportionalē q̄ occupabit ad pertranſeundā p̄mā ꝯn̄a eſt clara ex dictis. ꝓbatur aſſumptum qꝛ ſuper ſcđam ꝑtem ꝓportionalē hꝫ ꝓportionē ſexquitertiā. Sꝫ proportio ſexquitertia nō ē ſolū i duplo minor q̄ ſit ꝓportio dupla qꝛ proportio dupla cōponit̄ ex ꝓportione ſexquitertia tanq̄ ex minori ⁊ ꝓportiōe ſexqaltera tanꝗ̄ ex maiori Et qn̄ aliquid diuidit̄ in duo inequalia ad maius ē minus q̄ duplū ⁊ ad minus pluſ q̄ duplum ꝙ illud ſit verū i cōtinuis ē manifeſtū. Sꝫ cū proportio dupla cōponat̄ ex ꝓportione ſexquitertia ⁊ ex ꝓportiōe ſexquialtera propterea ꝓportio dupla non ſolū eſt i duplo maior proportiōe ſeſquitertia. Et ita ꝓbari pōt ꝙ potentia a maius tp̄s occupabit ad pertrāſeūdā tertiā ꝑtē ꝓportionalē illius medii ꝗ̄ occupabit ad pertranſenudā patet igitur ex dictis ꝙ in caſu principalis argumēti illᵈ graue nunq̄ diuidet p̄mā medietatē ⁊ ſi ꝑ infinitū tēpus conſeruaretur a deo ceteris circōſtantiis abiectis ſēꝑ mouebitur. Dicunt aliqui qđ quieſcet ſed non ē ſignabilis punctus in quo quieſcet. Pro impugnatiōe illius dicti ſufficit illud recitaſſe. Et ita cōcedēdū ē in caſu qđ affinita tarditate mouebit̄ qꝛ quantū magis accedit ad extremum intenſius tanto tardius ⁊ tardius mouetur.

Ad ſcđm dico ꝙ argumētū fundatur i falſa ymaginatione vcꝫ qđ latitudo vniformiter difformis effectiue ſeu intenſiue correſpondeat ſuo gradui medio ꝙ ei illud ſit falſū ꝓbo ſic qꝛ dato illo ſequeretur ꝙ aliqua potentia eq̄ velocit̄ ꝑtrāſiret ꝑtē ſicut totū ꝙ ē fīm probatio tū ſeq̄le. Suppoſitis duabꝰ p̄miſſis ſuppoſitionibus ⁊ pono ꝙ a ſit potētia 9 b vero reſiſtētia a nō gradu vſq̄ ad 8 c vero ſit medietas intenſior vcꝫ a 4 vſq̄ ad tūc ſi talis latitudo vniformiter difformis correſpōdeat gradui medio erit vt 4 c vero vt 6 ⁊ per ꝯn̄s a hꝫ ꝓportionē duplā ſexquiquartā ſuꝑ b qꝛ 9 ad 4 talis eſt proportio Et a hēbit ꝓportione i ſexqalterā ſuꝑ c cū talis ſit proportio 9 ad 6 ſed ſic ē ꝓportio ſexquialtera eſt medietas proportiōis duple ſexq̄quarte igit̄ in duplo minorem proportionem maioris inequalitatis hꝫ a potētia ſuper c ꝗ̄ hēat ſuꝑ b ⁊ ꝑ ꝯn̄s eque cito pertranſibit b ſicut c poſtꝗ̄ in illa proportione b excedit c in quantitate qua exceditur intenſiue. Quod aūt proportio ſexqaltera ſit medietas proportionis duple ſexquiquarte pꝫ qꝛ ꝓportio dupla ſexquitertia componitur ex duabus ſexq̄alteris tanꝗ̄ ex ſuis duabus medietatibus ꝓportio eniꝫ que ē 6 ad 4 tāq̄ ex ſuis duabꝰ medietatibꝰ viſo ꝙ ille due ꝓportiones ſūt eq̄les. hoc dixeriꝫ qꝛ proportio 6 ad 4 cōponitur ex proportione q̄ ē 9 ad 7 q̄ eſt proportio ſuperbipartiens ⁊ ex proportione que eſt ſeptem ad 4. que eſt ſupertripartiens quartas nihilominus tn̄ ex quo proportiōes nō ſunt equales lꝫ cōponatur ex illis nō tn̄ componitur tanq̄ ex ſuis duabus medietatibus. Et ita poſtꝗ̄ c ē ſubduplum i quātitate ad b ⁊ illa potentia in duplo minorem proportionem maioris inequalitatis hꝫ ſuꝑ c ꝗ̄ b ſequitur ꝙ eque cito pertranſibit b ſicut c qđ erat probandum Ađ etiam illud ſit verū vcꝫ ꝙ latitudo vniformiter difformis reſiſtentie non correſpondeat ſuo gradui medio alia via magis groſſa ſic probatur qꝛ ſi b reſiſtentia correſpondeat ſuo gradui medio vcꝫ vt 4 ſeq̄t̄ ꝙ vna potentia vt 6 poſſet diuidere illam totam reſiſtētiam viſo ꝙ eſſet proportio maioris inequalitatis potentie ad illam reſiſtentiam quod tamen eſt falſum qꝛ tunc oporteret ꝙ qn̄q̄ diuideret aliquam partem reſiſtentie vt 6 vel vt 7 ⁊ ita proportione minoris inequalitatis proueniret actio qui primam probationem non intelligit hac ſecunda contentus reſideat.

Quarto pricipaliter arguitur nō ſequitur per aliquod tempus ſortes ſufficit viuere ⁊ per aliquod tempus ſortes non ſufficit viuere igitur dandū eſt minimum tempus per quod non ſufficit viuere vel maximum tempus per quod ſufficit viuere igitur dicta nulla ꝙ non ſequitur probo ſic an̄s ē verū ⁊ nō cōſequens igitur falſitatem conſequētis ſic probo. Et primo ꝙ nō poſſit dari minimum tempus per quod ſortes nō ſufficit viuere qꝛ dato illo quod pono eſſe b arguitur ſic per qđlibet inſtans b temporis ſortes ſufficit viuere igitur per b tempus ſortes ſufficit viuere ⁊ ꝑ ꝯn̄s non eſt minimum per quod non. Aſſumptum probo qꝛ detur oppoſitū vcꝫ ꝙ per aliquod inſtans b temporis ſortes non ſufficit viuere ⁊ ſit illud inſtans c tunc inter c inſtaus ⁊ inſtans terminatiuum b temporis mediant infinita inſtantia ⁊ etiaꝫ mediat tempus igitur ſi per c inſtans ſortes non ſufficit viuere b tempus non erat minimū per quod ſortes non ſufficit viuere quia non quocunq̄ minori tempore b dabile eſt maius per quod ſufficit viuere quia capta parte b que terminatur ad inſtans c verum eſt dicere quod illo tempore dato non poteſt dari tempus maius minus tamen b per quod ſortes ſufficit viuere poſt ꝗ̄ ergo per qđlibet iuſtans b temporis ſortes ſufficit viuere ſequitur ꝙ per totum tempus ſortes ſufficit viuere ꝙ autē non detur maximum tempus per quod ſufficit viuere patet quia tunc per illud tempꝰ ſortes ſufficit viuere ⁊ per nullum maius quo poſito mere daretur vltimum inſtans eē ipſius ſortis completum qđ nō eſt dicendum.

Et confirmatur uon ſequitur aliquod nondus quodlibet fortiꝰ ſorte poteſt portare ⁊ aliquod pondus non quodlibet fortius ſorte poteſt portare igitur datur minimum quod non quodlibet fortius ſorte poteſt portare vel maximum quod quodlibet fortius ſorte poteſt portare igitur dicta nulla antecedens probo ⁊ pono caſum qnod ſortes ſit potentie vt quattuor plato vero ſit potentie vt, 8, ⁊ creet deus infinitos hoīes quorũ primus ſit potentie vt 7 ſcd̄us vt 6 ⁊ ſic conſequenter procedendo in infinitum ſic ſcꝫ ꝙ q̄libet eorum erit debilior platone fortior tñ ſorte ſic ēt ꝙ non detur hõ maxime accedens ad ſortem in potentia iſto poſito clareſcit veritas illarũ duarũ ſubcontrariarũ ſed ꝙ nullum membrum dari poſſit patꝫ ſic primo ꝙ nõ de ſ̄ minimũ pondꝰ ꝙ non quodlibet fortius ſorte põt portare patet quia vel illud eſſet tante reſiſtentie quante ſortes eſt actiuitatis vel maioris vel minoris ſi equalis vel minoris quodlibet fortius ſorte illud poteſt portare Si maioris ſit igitur reſiſtentie vt 5 clarum eſt ꝙ ibi dabilis eſt aliqua potentia que ſit minor maior tñ ſorte ⁊ illa nõ ſufficeret quodlibet minus pondus portare ⁊ ꝑ ꝯñs non eſt dandum minimum pondus qḋ non quodlibet fortius ſorte poteſt portare ꝙ autem non detur maximum pondus quod quodlibet fortius ſorte poteſt portare probo ſic quia detur oppoſitum ⁊ ſit illud pondus b bene ſeq̄r arguendo per deſcenſum hoc eſt maximum põdus quod iſtad fortius ſorte poteſt portare demonſtrando platonem aut alium a platone fortiorem. ſorte quod eſt falſuꝫ vt patet per deſcenſum.

Ad quartum principale cõiter rñdetur quod eſt dabile minimum tempus per quod ſortes non ſufficit viuere. Et qñ dicis per quodlibet inſtans illius temporis ſortes ſufficit viuere igit̄ ꝑ totũ illḋ tẽpꝰ ſortes ſufficit viuere negatur añs qꝛ nõ ſufficit viuere ꝑ inſtans terminatiuũ illius tp̄is ſed ſi loquaris p̄ciſe de inſtantibꝰ intrinſecis tunc concederetur ꝙ ꝑ q̇ölibet tale inſtans illius tp̄is ſortes ſufficit viuere. Nec propterea ſequens ē ꝙ per totum illud tempus ſortes ſufficit viuere ⁊ ſic per quamlibet partem illius tp̄is nõ terminatam ad inſtans terminatiuum illiꝰ totalis tp̄is ſortes ſufficit viuere ſed per nullam ꝑtem terminatam ad illud inſtans ſortes ſufficit viuere. Contra hanc ſolutionem arguitur ſic b eſt minimum tp̄s ꝑ quod ſortes non ſufficit viuere igitur pee quodlibet minus tp̄s ſortes ſufficit viuere tꝫ ꝯſequentia ab exponibili copulatiue ad alterã ſuarum exponentium ⁊ vltra ſequit̄ ꝑ q̇ölibet minus tp̄s ſor. ſufficit viuere igitur ꝑ hoc minꝰ tp̄s ſor. ſufficit viuere demõſtrando vnam medietatem illiꝰ tp̄is terminatam ad inſtans terminatiuum illius totalis tp̄is & ꝑ ꝯñs per aliquam ꝑtem terminatam ad inſtans terminatiuum ſortes ſufficit viuere cuius oppoſitũ dictum ē inter ſoluendũ argumentum. Ad iſtud rñdent q priorem ſolutionem defendunt cõcedentes b eē minimũ tp̄s per qḋ ſortes non ſufficit viuere nec ꝓpterea ſeq̄r ꝙ per q̇ḋlibet minꝰ tp̄s ſor. ſufficit viuer̄ ſꝫ ſolũ ſequitur ꝙ quolꝫ maiori tp̄e dato datur maius minus b ꝑ quod ſortes ſufficit viuere ⁊ ita ꝯñter ēt dici poſſet ꝙ datur minimum pondus qḋ ſortes nõ ſufficit portare non qꝛ quodlibet minus ſufficit aut põt portare ſꝫ qꝛ quolibet minori dato dat̄ maiꝰ illo tñ minꝰ quod ip̄e ſufficit portare ⁊ ita dicat̄ in ꝓpoſito qꝛ lꝫ non ꝑ quodlibet minus tp̄s b ſortes ſufficit viuere nihilominꝰ tñ b eſt minimũ tp̄s ꝑ qḋ ſortes non ſufficit viuere. Poſſumus etiam dicere ꝙ ex illis duabꝰ ſubcontrariis nõ ſeq̇tur aliqḋ iſtorum mẽbrorum qꝛ affirmatiua nõ ſic ſe hꝫ ꝙ ex eo ꝙ verificatur pro aliquo ꝓ quolꝫ minori verificari poſſit vt pꝫ ex dictis Et ꝓpterea nõ opꝫ quod ex illis duabus ſubcontrariis ſequatur aliqḋ iſtorũ membrorũ vtraqꝫ harum ſolutionum ꝓbabiliter defendi p̄t.

Ad confirmationē rñdetur admiſſo caſu ꝙ ex illis duabus ſubcõtrariis ſeq̄tur vnũ ex iſtis membris vñ. Aduertendũ ē ꝙ cõiter loquentes tale dãt documentum ſi fiat diuiſio cũ termino cõi diſtributio hñte infinita ſuppoſita ꝓ quibus diſtribuitur dãdũ ē mẽbrũ affirmatiuum ſiue fiat diuiſio ꝑ affirmationē maximi vel negationē minimi ſiue oppoſito mõ ⁊ ꝓpterea mĩmũ põdus qḋ ſortes non poteſt portare ē maximũ pondus qḋ q̇libet homo fortior ſorte p̄t portare ēt illud declarat̄ qñ fieret diuiſio ꝑ diſiunctiuam ex negatiõe maxĩ ⁊ affirmationem minimi verbigratia ſit aliqua reſiſtẽtia vt 4 q̄ ſit ab aliqua potentia quelibet reſiſtentia minor a p̄t pati ⁊ ab aliqua potentia nõ q̄libꝫ reſiſtentia minor a põt pati igitur datur maxima potentia a q̄ nõ q̄libꝫ reſiſtẽtia minor a p̄t pati vel minima potentia a q̄ q̄libꝫ reſiſtẽtia minor a p̄t pati ⁊ clarum ē ꝙ primũ mẽbrũ dari nõ p̄t ſꝫ opꝫ dare ſcḋm. Vñ ſit b eē vna potentia vt 4 tec b ē mĩma potentia a qua quelibꝫ reſiſtentia minor a p̄t pati qꝛ clarũ eſt ꝙ a b quelibet reſiſtentia minor a põt pati qꝛ nõ a potentia vt tria quelibet minor reſiſtentia minor a quelibꝫ potentia p̄t pati nec a potentia vt tria cũ dimidio ⁊ ſic ꝯñr i infinitum procedendo oppoſitum iſtius contingit qñ fit diuiſio mediante termino cõi hñte finita ſuppoſita tunc enim dandum eſt membrum negatiuum vt ſi ſic arguit̄ aliquod pondus quilibet homo p̄t portare ⁊ aliquod põdus non q̄libet hõ poteſt portare igitur dandum eſt maximum pondus qḋ quilibet homo p̄t portare vel minimũ pondus quod nõ quilibet hõ p̄t portare ibi fit diuiſio cũ termino cõi hñte finita ſuppoſita ⁊ dandum ē ſcḋm membrum ⁊ non primum qꝛ poſtq̄ ē finita multitudo hoīm oportet dare vnum debiliſſimum negatiue ſaltem ſit igit̄ ille debiliſſimus ſores Tum dico ꝙ minimum põdus qḋ ſortes non ſufficit portare eſt minimnm pondus quod ñ quilibet homo ſufficit portare qꝛ illud nõ quilibet hõ ſufficit portare eo ꝙ ſortes illud nõ ſufficit portare ⁊ q̇ölibꝫ minus pondus q̄libet homo ſiue ſortes ſiue alius a ſorte ſufficit portare illud etiam declaratur in diuiſione fctã ꝑ affirmationeꝫ minimi ⁊ negationē maximi verbigratia aliqua eſt potentia a qua q̄lꝫ reſiſtentia p̄t pati ⁊ aliqua ē potẽtia a qua non quelibet reſiſtentia p̄t pati igit̄ dãda ē minima a qua q̄libet reſiſtentia poteſt pati vel maxĩa potentia a qua non quelibꝫ reſiſtentia poteſt pati tunc opꝫ dare maximam potentiam a qua non quelibet reſiſtentia p̄t pati qḋ ſic dignoſcitur ſolum ſunt finite reſiſtẽtie igit̄ danda eſt fortiſſima capiatur tũc vno potẽtia equalis cũ illa reſiſtentia tunc verum ē dicere ꝙ illa potentia ē maxima a qua non quelibet reſiſtẽtia p̄t pati qꝛ ab illa potẽtia non q̄libet reſiſtentia p̄t pati eo ꝙ ab illa potentia illa fortiſſima reſiſtentia non ſufficit pati a qualibet tñ maiori potentia quelibet reſiſtentia ſufficit pati ⁊ ſic patet ex priori membro huius documenti ſeu regule quomodo in caſu principali dandum eſt maximum pondus quod quilibet homo fortior ſorte poteſt portare ⁊ tunc ad argumentum in oppoſitum dꝛ ꝙ iſta ꝯña nihil valet iſtud ē maximũ pondus qḋ q̇libet hõ fortior ſorte poteſt portare igit̄ iſtud eſt maximum pondus qḋ iſte fortior ſorte põt portare deſcendendo copulatiue cauſa quare non valeat eſt ſatis clara ex logicalibus Et lꝫ in exemplis poſitis ⁊ ēt retentis caſibus danda ſint membra que data ſunt miror tamen ꝙ multi dant tales regules cum neqꝫ vniuerſaliter ſint vere nec etiam ſemper tenent in exemplis datis. Et arguitur ſic retento caſu ipſius confirmationis quero vt̄ eſt dandum maximum pondus quod quilibet homo ſufficit portare vel minimum quod non quilibet homo ſufficit portare ⁊ videtur ꝙ ſecundũ regulam opꝫ dare maximũ pondus quod quilibet homo ſufficit portare qꝛ ibi fit diuiſio cũ termino cõi habente infinita ſuppoſita ꝓ q̄bꝰ diſtribuitur igitur per regulam dandum eſt membrum affirmatiuū quod tamen falſum eſt quia ex quo in caſu ſortes eſt debiliſſimus hominum quero vel illud pond⁹ qđ eſt maximum quod quilibet homo ſufficit portare eſt equalis reſiſtentie cum actiuitate ſortis vel maioris nō primū qꝛ tunc nō quilibet homo ſufficeret portare illud pōdus vel eſſet minoris reſiſtentia ⁊ tunc aliquod maius pondus quilibet homo ſufficeret portare ⁊ ita pꝫ ꝙ in illo caſu dandum eſt minimum pondus quod ē equalis reſiſtentie cum potentia ſortis igitur illud documentū eſt nullum. Et probo conſimiliter ꝙ in exemplo dato non oporteat ſemper dare membrum affirmatiuum ⁊ volo ꝙ ſortes ſit potētie vt 4 plato vero ſit potētie vt 6 Deinde ſint infiniti homines quorum quilibet ſit fortior platone. Iſto poſito queritur vel dandum eſt maximuꝫ pondus quod quodlibet fortius ſorte poteſt portare vel non Si ſecundum cum fiat diuiſio cuꝫ termino diſtributo habente infinita ſuppoſita ſequitur ꝙ regula nulla eſt. Si vero detur maximum pondus ⁊ quodlibet fortius ſorte pōt portare q̄ro vel illud eſt equalis reſiſtentie cum potentia ſortis vel maioris non eſt dicendum primum quia vt patet ex caſu vnum pondus reſiſtentie vt quinqꝫ quodlibꝫ fortius ſorte eſt potens portare. Si vero maioris reſiſtētie q̄ꝫ ſit potentia ſortis. Quero vel eſt minoris reſiſtentie q̄ꝫ ſit potentia platonis: hoc iterum dici nō poteſt cū vel eſſet equalis reſiſtentie q̄ꝫ potentia platonis vel maioris ⁊ ſi ſic non quodlibet fortius ſorte poſſet portare illud quia plato illud portare non poſſet relinquitur ergo ꝙ oportet dare minimum pondus ꝙ non quodlibet fortius ſorte poteſt portare. Unde minimum pondus quod plato non ſufficit portare eſt minimum pondus quod non quodlibet fortius ſorte poteſt portare ⁊ ita in multis alijs probari poſſet ꝙ non ſemper dandum eſt membrum affirmatiuum quando fit diuiſio cum termino communi diſtributo habēte infinita ſuppoſita. Et credo ꝙ vniuerſaliter ad cognoſcendum illud regule certe dari non poſſunt.

Quinto pricipaliter arguitur ſic non ſequitur aliquanta velocitate a mobile poteſt moueri Et aliquanta velocitate a mobile non poteſt moueri igiꝉ dabilis eſt maxima velocitas qua poteſt moueri vl' minima qua non pōt moueri igitur qđ non ſequatur ꝓbo ſic Et p̄mo ꝙ non ſit dada maxima velocitas qua illud mobile poteſt moueri patet ſic quia dato ꝙ a mobile moueatur illa velocitate clarum eſt ꝙ reſiſtentia medii poteſt diminui quo poſito ſequitur ꝙ a mobile maiori velocitate mouebitur ꝙ autem non detur minima velocitas qua a mobile non p̄t moueri ꝓbatur qꝛ vel illa velocitas eſſet finita vel infinita. Si infinita ſequitur ꝙ ipſa non eſt minima velocitas qua a mobile moueri non poteſt quia bene ſequitur eſt minima velocitas qua a mobile non poteſt moueri igitur eſt parua velocitas q̄ꝫ a moqile non poteſt moueri quod eſt falſum. Si vero illa velocitas ſit finita ſequitur ꝙ tantum poteſt diminui reſiſtentia ipſius medii qnod illa velocitate a mobile mouebitur.

Confirmatur non ſequitur aliqđ eſt pondus ꝙ aliquod debilius ſorte ⁊ quodlibet fortius ſorte poteſt portare ⁊ aliquod eſt pondus qnod non aliquod debilius ⁊ quodlibet fortius ſorte poteſt proporre ⁊ tamen ꝙ nullum horum membrorum dari poſſit ꝓbatur ſic. Et pono caſum ꝙ ſortes ſit potentie vt.4.⁊ ſint infiniti homines quorū quilibet ſi fortior ſorte ſic ſicut prius poſitum fuit ita ꝙ inter illos non detur debiliſſimus ⁊ ſint alii homines debiliores ſorte.

Iſto caſu poſito relinquo notum quod non detur minimum pondus ꝙ non aliquod debilius ⁊ quodlibet forti⁹ ſorte poteſt portare quia ibi fit diuiſio mediante termīo commnni diſtributo pro infinitis ſuppoſitis ⁊ per conſequens non eſt dandum illud membrum negaiiuum ꝙ autem non eſt dandum pondus qnod aliquod debilius ſorte ⁊ quodlibet forte poteſt portare probatur ſic quia vel illud eſſet equalis erſiſtentie cum potentia ſortis vel maioris Nec primum mrmbrum nec ſecundum dari poſſunt quia tunc falſum eſſet dicere ꝙ aliquod debilius ſorte ⁊ quodlibet fortius ſorte poſſet illud portare Si vero ſit minoris reſiſtentie probari poteſt facillime ꝙ non eſt maximum qnod aliquod debilius ⁊ quodlibet fortius ſorte poteſt portare quia ſi illud ſit reſiſteatie vt tria aliquod debilius ſorte vt puta tria cum dimidio poterit illud portare.

Ad quintum principale reſpōdetur per propoſitiones prima proportio non eſt ſimpliciꝉ dabilis maxīa velocitas qua mobile a poteſt moueri. hec ꝓpoſitio eſt clara ex dictis quia dato ꝙ a mobile moueretur tali velocitate reſiſtentia illius medii poterit diminui ⁊ per couſequens ſimpliciter maiori velocitate poteſt a mobile moueri viſo ꝙ velocitas in motibus inſequitur proportionem actiuitatis ſuper reſiſtentiam.

Secunda propoſitio ē dabilis maxima velocitas qua mobile a moueri p̄t cum talibus circunſtantiis vcꝫ per tale medium iu tali tempore ⁊ ita de aliis circunſtantiis verbigratia. Ponatur a mobile a in concauo orbis luna quod verbigratia deſcendet vſqꝫ ad terram in vna hora. Dico ꝙ illud mouebitur eque velociter ſicut poteſt moueri per tale medium. Forte dicis tūc ſequitur ꝙ potentia actiua terminaꝉ ꝑ maximum cuius oppoſitum ſemper prius defenſatum eſt. Dicitur ꝙ nō ē inconueniens ꝙ potentia actiua terminetur per maximū cum talibus circanſtantiis ſicut etiaꝫ bene poteſt dari maximum pondus quod ſortes poteſt portare per tale medium in tali tempore ⁊ cum tanta velocitate.

Sed contra hoc arguitur ſic vel actiuitas excedit reſiſtentiam illius ponderis cum omnibus illis circunſtantiis vel non excedit. Si nō excedat puta ſi eius actiuitas ſit minor vel equalis tunc illud pondus ſortes non ſufficiet portare. Si vero excedat ſequiꝉ ꝙ aliqnod pondus maius ſortes poterit portare ⁊ intelligo ſemper cum talibus circunſtantiis. Et eodem modo probari poteſt quod non detur maxīa velocitas qua mobile moueri poteſt cum talibus circunſtantiis.

Ad hoc reſpondetur concedēdo dari maximum pondus quod ſortes poteſt portare per tale medium in tali medio in tanto tempore ⁊ cum tanta velocitate Et quando petis vel potentia ſortis excedit reſiſtentiam illius ponderis cum talibus circunſtantiis. Dico ꝙ potentia ſortis ſimpliciter excedit reſiſtentiam illius ponderis Et propterea etiam ſortes illo pondere poteſt portare maius ſed maius per illud medium cum tanta velocitate in tanto tempore ferre nequit ſatis improprie dicitur cum potentia ſortis excedit reſiſtentiā illius ponderis cum talibus circunſtatiis quia tales circū

~~ſtentie~~ stantie non reſiſtunt intelligendo tamen ad bonū ſenſum concedo ꝙ potentia ſortis nō excedit reſiſtētiā illius pōderis cū illis circūſtantiis eo ꝙ nō poteſt maiꝰ portare illis circūſtantiis adiectis ꝙ ſi dicas tunc a proportione equalitatis fiet actio viſo ꝙ ſortes illud pondus portat quod tamen non excedit ſaltem cū illis circunſtantiis. Ad hoc dico ꝙ non ſequitur qꝛ illud pondus ⁊ ſortes nō ſe habent in proportione equalitatis vel aliter dī ꝙ non incōuenit actionem fieri a proportione equalitatis cum talibus certis circunſtantiis.

Tertia propoſitio ñ ē dabilis maxima velocitas qua mobile a ſimpl'r moueri pōt Nec dabilis eſt minima velocitas qua illud mobilē moueri non pōt Et tunc ad diuiſionem dico ꝙ ille due ſubcontrarie non ſunt vere immo negatiua eſt falſa quia nō repugnat a mobile quātūcūqꝫ velocitate moueri imo quacūqꝫ velocitate data adhuc maiori velocitate moueri poteſt.

Ad cōfirmationē reſpondetur admiſſo caſu concedendo ꝙ nō datur maximū pondus qđ aliquod debilius ſorte ⁊ quodlꝫ fortius ſorte poteſt portare ſicut bene ꝓbat ratio adducta Sed dico ꝙ datur minimū pondus qđ nō aliquod debilius ⁊ qđlibet fortius ſorte poteſt portare Unde minimū quod ſortes non poteſt portare eſt minimū pondus qđ non aliqđ debilius ⁊ quodlibet fortiꝰ ſorte poteſt portare quia illud non aliqđ debilius ⁊ quodlibet fortius ſorte pōt portare. Sed qđlibet minus aliquod debilius ⁊ qđlibet fortius ſorte poteſt portare. Et quicquid ſit de regula dicendum ptꝫ ex dictis qꝛ eā nō reputo vl'r eſſe verā. Gloſare regulam eſt dicere ipſam non eſſe vniuerſaliter veram.

Sexto principaliter arguitur ſic nō ſequitur ab aliqua ꝓpoſitione inequalitatis pōt ꝓuenire actio ⁊ ab aliqua ꝓportione iuequalitatis nō pōt ꝓuenire actio ergo dabilis eſt maxima proportio inequalitatis a qua poteſt prouenire actio vel minima a qua nō pōt prouenire actio igitur ⁊c. ueritas affirmatiue pꝫ de ꝓportiōe maioris īequalitatis veritas negatiue vꝫ de ꝓportione minoris inequalitatis ꝙ aūt nullū membrū dari poſſit probatur p̄mo nō pōt dari maxima proportio inequalitatis a qua poteſt prouenire actio quia vel illa eſſet ꝓportio minoris inequalitatis vel maioris ⁊ claret ꝙ nullum illorū dari poteſt pꝫ et iā ꝙ nō poteg̃ dari minima ꝓportio inequalitatis a qua nō pōt prouenire actio petende vt priꝰ an eſſet proportio maioris inequalitatis vl' minoris Si primū prima exponens eſſet falſa ⁊ pari formo de aliis duobus membris probare potes.

Cōfirmatur nō ſequitur aliquod ſpaciū quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertrāſire ⁊ aliquod ſpacium nō quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire ergo datur maximum qđ quolibet gradu intēſiori a ſortes pōt pertrāſire vel minimum qđ nō ⁊c. igitur diuiſio nulla probatio aſſumpti Et pono ꝙ a gradu velocitatis vt.6.ſortes poſſit pertranſire in vna hora ſpacium vnius leuce Iſto poſito pꝫ veritas illarū duarū ſubcōtrariarū ꝙ aūt nullū membrū dari poſſit ꝓbo ſic primo notū eſt ꝙ non pōt dari minimum ſpacium qđ quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire in vna hora ⁊ ſimiliter ꝙ nō datur maximū ſpacium ꝙ nō quolibet gradu intenſiori ſortes poteſt pertranſire in vna hora. Et ꝙ nō detur minimum ſpacium quod non quolibet gradu intenſiori a pōt pertranſire in vna hora probo ſic pꝫ detur oppoſitū ⁊ ſit illud ſpaciū b tunc illud ſpacium nō quolꝫ gradu intenſiori a poterit ſortes ꝑtrāſire in vna hora ſꝫ qđlꝫ minus poterit ꝑtranſire in vna hora ſed ꝓbo ꝙ nō vel b ſpaciū ē ſpaciū vnius leuce vel ē minꝰ ſpaciū q̃ ſpaciū vniꝰ leuce vl' ē maius ſpaciū ſpacii leuce Non pōt dici primū aut ſecūdū qꝛ quodlꝫ ſpaciū vnius leuce ⁊ ſimiliter ſpaciū minꝰ ſpacio vniꝰ leuce quolibet gͣdu itēſiori ſortes pōt pertranſire ī vna hora ꝙ aūt non poſſit dari tertium pꝫ qꝛ ſi b ſpacium ſit maius q̃ ſpacium vniꝰ leuce ſit ita ꝙ ſit ſpaciū vniꝰ leuce cū dimidio tūc ſic arguo dabilis ē aliquis gradꝰ intenſior a in minori tñ ꝓportione q̃ in ꝓportione ſexqaltera ⁊ illo gradu nō qđlibet minus ſpaciū q̃ b ſortes poterit perteanſire ī vna hora igitur illud ſpaciū b non ē minimū ſpaciū nonquodlibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire in vna hora ꝙ aūt non poſſit dari maximū ſpaciū ꝙ quolibꝫ gͣdu intēſiori a ſortes poteſt perttanſire in vna hora probatur qꝛ vel illud ſpaciū eſſet maius q̃ ſpaciū vniꝰ leuce et illud non poteſt dici vt patet aduertenti nec etiam poteſt dici ꝙ eſſet minꝰ ꝙ aūt non poteſt dici illud ſpaciū equale eē ſpacio vnius leuce probo ſic bene ſequitur quolꝫ gͣdu inteuſiori a ſorte pt ꝑtrēſire maiꝰ ſpaciū qđ quolꝫ gͣdu intēſiori a ſortes pōt ꝑtrāſire ī vna hora ꝯña tenet qꝛ ibi aſſumitur repugnans ſcđe exponēti ⁊ añs ptꝫ per aſſcenſum ſub illo termino diſtributo Forte dicis ſicut dicendū ē ꝙ ſcđa exponens ⁊ iſta nullum eſt maius ſpaciuꝫ b quod quolibet gradu intenſiori a ſortes pōt pertranſire in vna hora cū cuius ꝯtradictoria ſit hec aliquod eſt maius ſpacium q̃ b ⁊c. que falſa ē ⁊ propterea ſecūda exponens eſt vera dato ꝙ hec ſit concedenda quolibet gradu intentenſiori a ſortes poteſt pertranſire maius ſpacium in vna hora.

Sed cōtra bene ſequitur b ſpaciū vniꝰ leuce eſt maximum ſpaciū qđ quolibet gradu intenſiori a ſortes pōt pertranſire in minori tēpore q̃ in vna hora igitur nō eſt maximū ſpaciū quod quolibet gradu intenſiori a pōt pertrāſire in vna hora ꝯña tenet ex eo ꝙ maiꝰ ſpacium pōt ſortes pertrauſire in vna hora q̃ i minori tpe q̃ ſit vna hora prabatur tñ añs ſic ꝑ exponētes b ſpaciū ē magnū ſpaciū quod quolꝫ gradu intenſiori a ſortes pōt pertranſire in minori tpe q̃ ſit hora ⁊ nullū ē maius ⁊c. Veritas p̄me exponentis pꝫ per aſſenſū ſub iſto termino gradu itenſiori a Ueritas ſecūde exponētis claret ex probatione illius propoſitionis añ prehabite nullū ē maius ſpciū q̃ b ꝙ quolibet gradu intenſiori a ſortes pōt pertranſire in vna hora.

Ad ſecundum principale reſpondetur cōcendo ex illis duabꝰ ſubcōtrariis non ſequitur aliquod iſtorū membrorū ⁊ cauſa cōiter talis aſſignari ſolet eo ꝙ ibi cōcluditur illđ quod deberet dari pro termino talis potentie ſicut in ſimili non ſequitur Aliqđ eſt pondus quod nec nec ē a nec equale a quod ſortes pōt portare ⁊ aliquod pondus quod nec eſt a ſortes ñ poteſt portare igitur datur maximuꝫ quod nec a nec equale qđ ſortes pōt portare vel minimū ꝙ nec eſt a nec equale a qđ ortes nōpōt portare. Poſito.n. ꝙ ſortes ſit potentie vt 4. ⁊ pōdꝰ ſit tāte reſiſtētie quāte potētie ē ſortes tūc ille due ſubcōtrarie ſimul ſtant ī veritate nullum tamen illorū mēbrorū dari pōt vt pꝫ īductiue ⁊ ratio ē qꝛ ibi concluditur illud qđ deberet dari ꝓ termino talis potētie hoc ē dicere ꝓ termino potentie ſortis oportet ſignare vnum pondus qđ ſit equalis reſiſtentie cū ipſius potentia qđ ꝑ caſum poſitum eſt a mō in illis ſubcontrariis illud excluditur bona enim eſt hec diuiſio. Aliquod pondus eſt quod ſortes poteſt portare ⁊ aliquod non igitur non datur maximum vel minimum quod non quia datis ponderibus quorū reſiſtētias excedit ſortes ex vna parte ⁊ acceptis ponderibus ex alia parte a quorum reſiſtentiis exceditur potentia ſortis tunc ibi eſt dare medium videlicet vnum pondus quod eſt equalis reſiſtentie cum potentia ſortis ⁊ etiam pro illo verificatur negatiua ſubcontraria ⁊ ibi nõ excluditur illud quod debet dari pro termino talis potentie oppoſitum rñ contingit in diuiſione facta qꝛ iſta negatiua aliquod pondus quod nec eſt a nec equale a ſortes nõ poteſt portare non verificatur pro illo ꝙ eſſet terminus potentie ſortis ⁊ propterea dicimus ꝙ non oportet ex illis duabus ſubcontrariis ſequi aliquod illorũ membrorum veniendo ad propoſitũ Dico ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis non ſequitur aliquod membrum ⁊ ratio iam data eſt ⁊ hoc ſic declaratur Ex iſtis duabus ſubcontrariis ab aliqua proportione põt prouenire actio et ab aliqua proportione non poteſt prouenire actio ⁊c. bene ſequitur aliquod membrum vꝫ maxima proportioa qua non poteſt prouenire actio ⁊ hoc quia proportio equalitatis eſt maxima a qua non poteſt prouenire actio ⁊ hoc qꝛ ſubcontraria negatiua verificatur pro termino talis potentie illud autem non contingit de iſta ſubcontraria negatiba ab aliqua proportione inequalitatis non poteſt fieri actio ⁊ ita nullũ inconueniens lꝫ ex illis duabus ſubcõtrariis non ſequitur aliquod ex iſtis membris. Et illa cõditio eſt notanda quia ſepius propter defectum eius non ſequitur ex duabus ſubcontrariis aliquod ex iſtis membris quẽadmodum non ſequitur aliqua iſtarum partiũ ẽ maior medietate huius cõtinui ⁊ aliqua iſtarum partiũ non eſt maior medietate huius continui demonſtrando minores ⁊ maiores partes continui alicuius igitur dabilis eſt maxima pars iſtarũ que eſt maior medietate huiꝰ continui vel minima que non clarum eñ eſt ꝙ ille due ſubcontrarie ſunt ſimul vere ⁊ nullum ex iſtis membris dari põt non eñ dabilis eſt maxima pars iſtarum que eſt maior medieta te huius continui quia quacũqꝫ parte data q̄ eſt maior medietate huius continui contingit dare maiorem. Claret etiam ꝙ eſt danda minima pars iſtarum que non eſt maior medietate huius continui ⁊ ſimiliter non poteſt dari maxima pars iſtarum que non eſt maior medietate huius continui quia ſi aliqua pars iſtarum non ẽ maior medietate huius continui opꝫ ipſam eẽ minorem medietate huius continnl per ypoteſim. Et etiam pars ſit minor cum diuiſibiliter ſit minor medietate hulus continui contingit dare maiorem partem illa que non ſit maior medietate huius continui patet etiã ꝙ non eſt danda minima pars iſtarũ que eſt maior medietate huius continui ⁊ tota ratio quare ex illis duabus ſubcontrariis nõ ſequitur aliquod membrnm eſt hec quia negatiua excludit illud quod deberet dari pro termino illud patet quia ex iſtis duabus ſubcontrariis aliqua pars iſtarũ indifferenter demonſtrando maiores minores ⁊ equales partes huius continui eſt maior medietate huius continui ⁊ aliqua iſtarũ partiũ nõ ẽ maior medietate huius continui bene ſequitur aliquod ex iſtis mẽbris vꝫ qꝛ danda eſt maxima p̄s iſtarum que non eſt maior medietate huius continui vꝫ vna medietas qꝛ illa non eſt maior medietate huius continui ⁊ quelibet maior ⁊c. ⁊ ibi negatiua bene verificatur pro vna medietate in alia ſũt ſubcontrarla negatiua nõ põt fieri verificatio pro illa medietate.

Ad cõfirmationẽ nego ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis non ſequatur diuiſio. Et admiſſo caſu concedo ꝙ datur maximum ſpacium ꝙ quolibet gradu intẽſiori a ſortes põt pertranſire in vna hora. Et ad improbationem qñ petis ſuppoſito ꝙ illud ſpacium ſit b vel b eſt maius ſpaciũ ſpacio vnius leuce vel minus vel equale. Do tertium quẽadmodũ dictũ eſt prius ꝙ datur maximũ pondus ꝙ quodlibet fortius ſorte põt portare ⁊ quando dicis quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire maius ſpacium in vna hora q̄ꝫ ſit b igitur b. non eſt maximum ſpaciũ ꝙ quolibet gradu intenſiori .a. ſortes poteſt pertranſire dico ſicut dictũ ẽ inter arguẽdũ concedendo antecedẽs ⁊ cõſequẽtiã nichil valere ⁊ ratio ſufficiens aſſignata eſt. Et qñ dicis vlterius b eſt maximũ ſpaciũ ꝙ quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt ꝑtranſire in minori tẽpore q̄ꝫ in vna hora igitur nõ eſt maximũ ſpaciũ ꝙ quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire in vna hora nego ꝯñam dato ꝙ in vna hora maius ſpacium pertranſire poſſit ſortes q̄ꝫ in minori tẽpore q̄ ſit hora Et ex illo ſequitur vlterius ꝙ hec conſequentia nichil valet hoc ſpacium eſt maximum quod quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire in vna hora igitur eſt maximum ſpacium quod aliquo gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire in vna hora. Et illud patet manifeſte capiendo exponentes añtis ⁊ ꝯñtis nã a ſecũda exponẽte añtis ad ſcḋam exponentem ꝯñtis equiualenter arguitur a diſtributo ad ñ diſtributũ ⁊ ita concedendum eſt in caſu ꝙ vna leuca eſt minimum ſpacium quod in minori tp̄e vna hora a gradu ſortes non põt pertranſire ⁊ ſimiliter ꝙ eſt minimum ſpacium ꝙ in nullo tempore minori q̄ꝫ ſit vna hora quolibet gradu intenſiori a ſortes põt pertranſire quia illud ſpacium in nullo minori tempore q̄ꝫ ſit vna hora quolibet gradu intenſiori a ſortes poteſt pertranſire hoc patet per aſſenſum ſub primo termino diſtributo ⁊ quodlibet minus ſpaciũ in minori tp̄e q̄ ſit vna hora quolibet gradu intenſioi .a. ſortes põt pertranſire viſo ꝙ quodlibet minus ſpacium in minori tempore q̄ꝫ ſit hora a gradu ſortes poteſt pertranſire.

Septimo principaliter arguitur ex iſtis duabns ſubcontrariis in aliquo tp̄e a punctis poteſt moueri vſqꝫ ad .b. ⁊ in aliquo tempore non põt moueri non ſequitur aliquod iſtorum membrorũ ergo propoſitum probatur aſſumptum Et pono ꝙ a punctus diſtet a puncto b fixo per diſtantiam pedalem ⁊ ſignetur d velocitas qua non poſſit moueri a ſed qualibet minori poſſit. Iſto poſito clara eſt veritas illarum duarum ſubcontrariarum ꝙ tamen non poſſit dari aliquod iſtorum mẽbrorum pꝫ Primo non poteſt dari minimum tempꝰ per quod a poteſt moueri vſqꝫ ad b quia detur oppoſitum et ſequitur ꝙ in illo tempore mouebitur a punctus adeo velociter ſicut poterit moueri patet conſequentia quia ſi velocius poſſet moueri q̄ꝫ in illo tempore ſequitur ꝙ in minori tempore a poſſet moueri vſqꝫ ad b ⁊ ita d velocitas non eẽt minima q̄ poteſt moueri a quod eſt contra ypotheſim Nec etiam dari poteſt maximum tempus per qḋ a non poteſt moueri vſqꝫ ad b qꝛ detur oppoſitum ⁊ ſit illud tempus vna hora Tunc per illam horam non poterit a moueri vſqꝫ ad .b. ſed per quolibet maius tempus poterit a moueri vſqꝫ ad b Sed illud improbo dupliciter Primo ſi per illam horã a non põt moueri vſqꝫ ad b ſed per quodlibet maius poteſt igitur immediate poſt inſtãs preſens termiuatiuum illius hore a poterit tangere b cõſequentia eſt ſatis clara Falſitatem tamen conſequentis ſic oſtendo Bene ſequitur immediate poſt inſtans terminatiuũ illius hore a poterit tangere .b. ⁊ non eſt poſſibile quod immediate poſt inſtans termintiuum a tangat b igitur a citius poterit tangere b q̄ꝫ erit poſſibile a poſſet tangere b qḋ ẽ ꝯ̄ſm minorem probo ſic vꝫ ꝙ non eſt poſſibile quod imediate poſt inſtans terminatiuum a tangat b qꝛ vel i iſtãti termiatiuo a erit ſup aliquod pũctũ inter qḋ ⁊ b ẽ aliqua certa diſtantia vł ſi primũ ñ ſequi tur ꝙ illa hora non erat maximũ tempus per quod a poteſt moueri vſqꝫ ad b. Si ſecundum ſequitur ꝙ ſubito ꝑtranſibita aliquam certam diſtantiã Secundo ſic bene ſequitur imediate poſt inſtans terminatiuum illius hore a poterit tangere b ⁊ in quocũqꝫ inſtanti poſt inſtans terminatiuum a poterit tangere aliquem punctum vltra. b. igitur eque cito poterit tangere aliquem punctum vltra b ſicut ipſum b quod eſt falſum quia oportet ꝙ a prius ꝑtranſeat diſtantiam minorem q̄ maiorem. Et ita habetur ꝙ in caſu dato non ſequitur diſiunctiua ex affirmatione memini ⁊ negatione maximi Et ꝙ non ſequatur diſiunctiua oppoſita ſufficienter pꝫ ex caſu.

Et cõfirmatur ex iſtis duab⁹ ſubcontrariis aliqua aqua põt portare a nauẽ ⁊ aliqua aqua nõ põt portare a nauẽ non ſequitur diuiſio igitur probo aññs ⁊ volo ꝙ a nauis ſit grauitatis vt 4., tunc clarum eſt ꝙ ille due ſubcontrarie ſil' ſtant in veritate. Sed ꝙ nõ ſequatur diuiſio probo ſic. Primo non eſt dabilis minima aqua que ſufficit portare a nauem qꝛ ſi illa aqua ſufficit portare a nauem per aliquod tempus ſignetur illud tempus per quod ſufficit portare a nauem ⁊ ſit vna hora quo poſito arguitur ſic difficilius ẽ portare a nauem ꝑ maius tempus q̈ per minus tempus ⁊ ꝑ cõſequens difficilius eſt portare a nauem per vnam horam q̄ per dimidiam ⁊ per cõſequens poterit dari vna aqua minor q̈ ſufficiet portare a nauẽ per tẽpus ⁊ per conſequẽs aqua data non erat minima que ſufficiebat portare a nauem per tempus. Nec etiam poteſt dari maxima aqua que nõ ſufficit portare a nauẽ quod ſic probo qꝛ detur oppoſitum ⁊ ſit illa b vel b eſt reſiſtentie vt 4. vel reſiſtentie infra. 4. vel ſupra 4. Si b ſit reſiſtentie vt 4. ⁊ cũ a nauis ſit potentie vt 4. ſequitur ꝙ b poterit portare a nauem viſo qđ b eſt potentia indebilitabilis conſequentia tenet per pri⁹ dicta in primo argumento principali. Si vero b ſit reſiſtentie infra. 4. ſequitur ꝙ dabilis eſt aliqua aqua maioris reſiſtentie q̈ ſit b tamen infra. 4. que non ſufficit portare a nauem ⁊ per conſequens b non eſt maxima que nõ Si vero b ſit reſiſtentie ſupra 4. poterit portare a nauẽ de aliis duobus membris clarum eſt quod nullum illorum dari poteſt.

Ad ſecnndum principale reſpondetur dubitando vtrum a ſit potentia debitabilis aut indebilitabilis quia cõmuniter dicitur ꝙ datur maxima velocitas qua aliqua potentia indebilitabilis cuꝫ certis circũſtantiis moueri põt ſicut prius declaratum fuit de lapide poſito in concauo orbis lune qui mouetur maxima velocitate qua poſſet moueri per tale medium Sed aliud dicendũ ẽ de potentia debilitabili quia non datur maxima velocitas qua poteſt moueri cũ talibus certis circũſtãtiis ſed danda eſt minima velocitas qua talis potẽtia moueri non poteſt Si igitur intendis loqui de potẽtia dabilitabili ſicut loquuntur hentiſber ⁊ paulus ve. apud quos iſte caſus valde cõmunis eſt admitto totũ caſum ⁊ nego qđ ex illis duabus ſubcontrariis nõ ſequatur diuiſio Et do maximũ tp̃s per quod a non poteſt moueri vſqꝫ ad b, Et ad improbationem concedo ꝙ immediate poſt inſtans terminatiuum illius hore a poterit tangere b Et quando dicis immediate poſt illud inſtans a tanget b igitur a citius poterit tangere b q̄ erit poſſibile a tangere b nego conſequentiam Quemadmodum ñ ſequitur immediate poſt a inſtans ſortes poterit eſſe ⁊ ñ eſt poſſibile ꝙ immediate poſt a inſtans ſortes ſit igitur citius poterit ſortes eſſe q̄ ſit poſſibile ipſum eſſe.

Ad ſecundũ concedo ꝙ immediate poſt inſtans terminatiuum illius temporis a poterit tãgere b ⁊ etiam quod immediate poſt illud inſtans poterit tangere aliquem punctum vltra b vt patet per exponẽtes illius propoſitionis Nec tamẽ ſequitur ꝙ eque cito tãget punctũ vltra b ſicut tanget b ⁊ ratio eſt quia talis terminus punctũ vltra b ſtat determinate Aliqui concedunt illam dicentes ꝙ ſtat confuſe tantum ſꝫ ſiue dicatur hoc ſiue illud non ſequitur aliqđ inconueniens.

Ad cõfirmationẽ reſpondeo negando ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis non ſeqtur aliqđ ex iſtis mẽbris. Et admiſſo caſu. Dico ꝙ datur maxima aqua que ñ ſufficit portare a nauẽ Et admitto ꝙ illa ſit b ⁊ qñ petis vel b eſt reſiſteutie vt 4. vel infra. 4. vel ſupra 4. dico ꝙ b eſt reſiſtentie vt 4. nec propterea ſequitur ꝙ b ſufficit portare a nauẽ ſiue capiatur portare ꝓut tantũ valet ſicut poſſe impedire aliquod corpus ne deſcendat ⁊ cũ hoc poſſe mouere ip̃m de loco ad locum ſiue capiatur portare ꝓut tantum valet ſicut reſidere alicui corpori ne ipſũ deſcẽdat qꝛ illa aqua eſt potentia debilitabilis ſicut prius dictum fuit de ſorte ꝙ vbi eſſet potentia indebilitabilis ſuff ceret portare ſcđo modo capiẽdo poſtate vnum pondus qđ eſſet equalis reſiſtentie cuꝫ potentia ſortis ſed aqua eſt potentia ſufficienter debilitabilis quia poteſt faculiter comprimi aut condenſari ⁊ iſta effici maioris vel minoris reſiſtentie.

Cõtra huuc ſolutionem arguitnr ſic ſi aqua ſic ſit potentia debilitabilis vt dictuꝫ eſt ſequitur ꝙ b aqua ſufficit portere illam nauem qđ ſic probo. Volo ꝙ in hoc inſtanti ponat dens nauẽ a ſuper aquaꝫ b ſic quod ſuperficies nauis tangat ſuperficiẽ aque tũc quero vel a nauis deſcendet vel nõ deſcẽdet ſi non deſcẽdet ſequitur ꝙ b aqua poeerit illam nauem portare Si primum ſequitur ꝙ a proportione minoris inequalitatis fiet actio ꝙ ſic probp immediate poſt hoc inſtans alique ꝑtes huius aque erunt magis compreſſe q̄ iam ſũt igitur imediate poſt hoc inſtans hore hec aqua erit maioris reſiſteutie q̄ iã eſt tenet conſequẽtia ex eo quia uirtus vnita eſt fortior ſeipſa diſperſa ⁊ per ꝯñs quanto propinquiores ſibi ſunt partes ipſius aque tanto maioris reſiſtentie eſt ipſa aqua. Secundo ſic dictum eſt quod illa nauis deſcendet per aquã b licet nunc ſit reſiſtentie vt 4. ⁊ hoc quia eſt potentia bebilitabilis.

Cõtra ꝯ ſuppono ꝙ ſicut minoratur reſiſtentia illius aque ſic minoretur potẽtia ipſius nauis quo poſito q̃ro vel illa nauis deſcendet vel nõ ⁊ videtur ꝙ non ex ypotheſi ꝓbatur tñ ꝙ ſic qꝛ aqua eſt potẽtia debilitabilis igitur nõ ſufficit reſiſtere alicui potentie ſibi equali ꝯña tenet per prius poſita.

Ad primum iſtorum admitto ꝙ b aqua ſit poteutia debilitabilis nec propterea ſequitur quod poterit portare a nauem Et nego ꝙ illa aqua admiſſo caſu imediate poſt hoc inſtans erit maioris reſiſtentie q̄ nunc eſt ⁊ talem rationem aliqui aſſignãt ꝙ illa nauis de ſuper poſita mouebitur deorſum per aliquod tempus velocitando motum ſuum ⁊ hoc propter impetum acquiſitum continue velociorem ſed tandem hec aqua ad tantam condenſationem deueniet ꝙ non poterit amplius deſcendere ſed ſecludendo talem impetum videtur eſſe dicendum ꝙ licet immediate poſt inſtans preſens alique ꝑtes erunt ſibi propinquiores alique tamen erunt remotiores a ſeinuicem ꝙ̄ prius ⁊ propterea non immediate poſt hoc inſtans illa aqua erit maioris reſiſtentie.

Ad ſecundum videtur eſſe implicatio in caſu vꝫ ꝙ ſic diminuatur potētia nauis ſicut diminuitur reſiſtētia aq̄ niſi illud fieret ab aliquo agēte extrinſeco niſi propter deſcēſum ipſius nauis imo dico qd illa potētia cū illis circūſtantiis ſe haberet ſicut potentia idebilitabilis ⁊ propterea illa aq̄ portaret illā nauem ſecundo modo capiendo iſtum terminum portare.

Octauo principaliter arguitur ſic non ſequitur vltra aliquā multitudinē iſtarum pedalitatū deus poteſt ponere hūc lapidē ⁊ vltra aliquā multitudinem iſtarū pedalitatum non pōt ponere igitur dabilis eſt maxima multitudo harum pedalitatum vltra quam deꝯ poteſt ponere hunc lapidem vel maxima multitudo vltra quā non poteſt ⁊ ſic de aliis mēbris igitur quod nō ſequatur probo ſic capio vnū corpus infinitum verſus orientem tunc demonſtrando pedalitates illius iſte due ſimul ſtāt in veritate vltra aliquā multitudinem deus poteſt ponere hūc lapidē ⁊ illa verificatur pro mille primis pedalitatibus negatiua verificaei poteſt pro omnibꝯ pedalitatibꝯ reſiduis ſecluſis illis mille nō tū dari pōt maxima multitudo iſtarū pedalitatū vltra quā deus pōt ponere iſtū lapidē qꝛ vel multitudo illa eſſet finita vl ĩfinita ſi infinita ſequitur ꝙ vltra illā multitudinē deꝯ nō pōt ponere hunc lapidē ſi vero illa multitudo ſit finita vltra maiorē deus illum lapidem ponere poteſt ⁊ clarū eſt etiā de ſe ꝙ non poteſt dari maxima multitudo iſtarum pedalitatū vltra quā nō poteſt ponere hūc lapidem nec etiam p̄t dari minima multitudo vltra quam pōt ⁊ ꝙ nō poſſit dari minima multitudo vltra quā non pōt pꝫ querēdo vt prius vtrum illa multitudo eſſet finita vel infinita.

Forte dicis ⁊ ita eſt ꝙ argumētū non ꝓcedit contradicta qꝛ deficit vna conditio prius allegata vꝫ ꝙ nulla illarū ſubcontrariarum debebat verificari ꝑ infinito modo ſubcōtraria negatiua verificatur ꝑ multitudine infiniea propterea alia via probo ꝙ ex duabus ſubcontrariis vbi non deficit iſta conditio nec queuis alia ſequitur iſta diuiſio. Et pono caſum ꝙ ad ad ymaginationem ab aliqua parte in ſuperficie terre fiat foramē tranſiens per centrum terre vſqꝫ ad partem oppoſitam. Deinde volo ꝙ in ſuperiori parte ponatur vnum graue quod ſit a. Iſto caſu poſito ſic arguo per aliquod tempus a mouebitur vſqꝫ ad cētrum terre ⁊ per aliquod tempus a non mouebitur vſqꝫ ad centrum terre tamen nullorū illoꝝ mēbrorū eſt dandum igitur ex illis duabus ſubcontrariis quibus nulla conditio deeſt ſequitur diuiſio minorem aūt ſic probo quia ſatis manifeſtum eſt quō ille due ſubcontrarie ſimul ſunt vere Primo non poteſt dari maximū tempus per quod a mouebitur vſqꝫ ad centrum terre qꝛ dek oppoſituꝫ ⁊ ſignetur illud tempus ⁊ pero vel in inſtanti terminatiuo illis temporis centruꝫ ipſiꝯ erit cū centro terre vel non erit Si ſecundum ſequitur ꝙ poſt illud inſtans a graue adhuc mouebitur ⁊ per conſequēs illud tempus datum non erit maximum per quod illud graue mouebitur vſqꝫ ad centrum terre Si vero dicas ꝙ in inſtanti terminatiuo illius temporis centrum a erit cum centro terre ſequitur ꝙ a ꝓportione equalitatis fiet actio quod ſic probo in illo inſtanti vna medietas ipſius a erit ex altera parte centri ⁊ altera medietas que ē ex iſta parte impellit ſemper aliam medietatem ⁊ ſuppono ꝙ ille due medietates ſint equales in potentiis igitur ante illud inſtans a proportione equalitatis fiet actio ꝙ aūt nō poſſit dari aliqđ mēbrū patet diſcurrēdo ꝑ ſingula

Et cōfirmatur nō ſequitur ꝑ aliquod ſpacium iſtud luminoſum poteſt producere ſuum lumē ⁊ per aliquod non poteſt igitur dandū eſt maximū qd non ⁊c. ꝙ non ſequatur patet qꝛ ſi dandū eſſet aliqd membrum maxime dandū eſſet iſtud puta maximū ſpaciū per quod illud luminoſum pōt producere ſuum lumē qa qn̄ producit ſuum lumē dandū eſt medium adequatum illuminatum ⁊ intelligo ceteris circūſtātiis abiectis vꝫ qd mediū non efficiatur melius diſpoſitū ad ſuſceptionem luminis ſed ꝓbo ꝙ illud membrum dari non poſſit quia ſignetur illud ſpaciumper quod producit ſuum lumen ⁊ per nullū maius ⁊ ponatur in fine illius ſpacii aliqua ſuperficies tunc in illa erit lumē incipiat igitur illud corpus luminoſum receedere ab illa ſuperfiete ⁊ ſequitur quod dabitur vltimum inſtans eſſe rei permanentis quia lumē illius ſuperficiei tunc deſinit eſſe per vltimū ſui eē Poſſet etiam faciliter probari ꝙ nullū aliud membrū dari poteſt quod gratia breuitatis omitto.

Ad octauuꝫ principale reſpondet oīo ſicut reſponſum eſt inter arguendum vꝫ ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis non oportet ſequi diuiſionem propter cauſam ibidem tactam ⁊ tunc ad aliud admiſſo caſu concedo ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis per alipuod tempus non mouebitur vſqꝫ ad centrum teree bene ſequitur diuiſio ⁊ do maximum tempus per quod a mouebitur vſqꝫ ad centrum terre Et quando dicis vel in inſtāti terminatiuo illius temporis centrnm ipſius a erit cum centro terre vel non do primnm nec ex illo ſequitur ꝙ a proportione equalitatis fiet actio ⁊ ad probationem cōcedo ꝙ tūc vna medietas ipſius a erit ex altera parte ipſiꝯ cētri ⁊ alia ex hac parte nec propterea medietas q̄ eſt ex iſta parte egit in aliam medietatem imo ſemper vſqꝫ ad inſtans terminatiuum illius temporis maior pars ꝙ̄ medietas erit ex iſta parte centri que aliam partem impellet ⁊ ita ſemper fiet actio proportione maioris iequaliratis ⁊ nullo modo a proportione equalitatis.

Ad cōfirmationem concedo ꝙ ex illis ſubcōtrariis bene ſequitur diuiſio Et communiter dicitur ꝙ dandum eſt maximum ſpacium per quod corpꝯ luminoſum poteſt producere ſuum lumen quia vt dictum eſt oportet eare medium adquate illuminatum ⁊ illud eſt maximum ſpacium per quod illuminoſum poteſt producere ſuum lumen intelligo ſemper cum ceteris circunſtantiis. Et tunc ad improbationem dicitur ꝙ argumentum procedit ex falſa ymagiuatione videlicet quod illud luminoſum producat aliquod lumen in illa ſuperficie qa in fine illius ſpacii nullum penitus lumen producit ſed in qualibet parte circa illnm terminum producit aliquod lumen.

Nono principaliter arguitur ſic non ſequitur aliqua pars huius corporis rarefit ⁊ aliqua pars huius corporis non rarefit igitur datur maxima ꝑs huius corporis que rarefit vel minima que non ⁊c. igitur dicta nulla ꝙ non ſequatur probo ſic ⁊ pono ꝙ a ſit vnuꝫ corpus pedale b vero ſua medietas rarefiat ⁊ altera .c. medietas condenſetur ſic ſemper quod illud corpus maneat pedale illo poſito patet ꝙ non datur maxima pars que rareſit qꝛ b non ſicut ⁊ ꝯñs ⁊ per hoc pōt rñderi ad ſimile argumentum eſt maxima pars que rareſit nec ēt aliqua pars compoſita ex b ⁊ ex aliqua parte ē maxīa ps rareſit nec ēt datur maxima pars que non rareſit quia nulla parte data q̄ quilibꝫ maiori rareſiet. Nec etiam dabilis eſt minima pars q̄ rareſit nec minima pars que nō rareſit vt pꝫ exponendo illas ꝓpōnes. Aliq̄ ꝓbatiōe iſta preſupponunt vnum vcꝫ ꝙ oē corpus rareſit cuius pluſq̄ medietas ſcd̄m ſe ⁊ quodlibet ſui rareſit ſine illo ſuppoſito bene pt̄ deduci argumentum. pꝫ etiam illud ſuppoſitum eſſe falſum vt pꝫ ex his que dicta fuerunt circa finē tertie queſtionis quarti phiſicorum in queſito de velocitate motus rarefactionis ⁊ condenſationis ⁊ ita probatione non indigemus illo ſuppoſito.

Et confirmat̄ ex iſtis duabus ſubcontrariis ſub aliqua quantitate pōt eſſe aliquis hō ⁊ ſub aliqua quātitate nō pōt eſſe aliquis hō non ſequitur aliquod ex iſtis membris igit̄ probo añs pmo non poteſt dari maxīa quantitas ſub qua pt̄ eē aliquis hō nec minima q̄titas ſub qua pōt eē aliquis hō eo ꝙ naturaliter nō pt̄ dari maximus hō nec ēt poteſt dari minimꝰ hō q̄ pōt eſſe in rerum natura qꝛ quilibet homo augeri pt̄ ⁊ etiā diminui nec etiam poteſt dari minima quantitas ſub qua nō pōt eē aliquis homo qꝛ quacunqꝫ q̄titate accepta falſum ē dicere ꝙ ſub qualibet minori poteſt eſſe aliquis homo nec etiam dabilis eſt maxima quantitas ſub qua nō poteſt eſſe aliquis homo & per conſequens ex illis duabus ſubcontrariis nullum iſtorum membrorū ſequitur

Ad nonum pricipale reſponderet forte aliquis ꝙ non opꝫ iſtam diuiſionē valere qñ nō ponitur aliquis terminus importans potentiam actiuam vel paſſiuam nihilominus tñ quia aliquibus conditionibus ſeruatis communiter dicitur hanc diuiſionem eque bene tenere qñ ponitur terminus importans potentiam actiuam aut paſſiuam ſicut qñ non ponitur. Dicamꝰ cū cōi modo loquendi ꝙ ſeruatis conditionibus ſp valebit huiuſmodi diuiſio tunc dr̄ ꝙ in propoſito ex illis duabus ſubcontrariis non opꝫ ſequi aliquod ex iſtis membris ⁊ rō eſt qꝛ affirmatiua ⁊ negatiua bene verificantur pro eq̄li ⁊ ꝓpterea ſi ſic arguetur aliqua pars huius corporis rareſit ⁊ aliqua pars huius corporis non rareſit nec aliqua tanta rareſit ſicut ē aliqua que non rareſit bene ſeq̄t hmōi diuiſio verbigratia capiatur vnuꝫ corpus pedale cuius vna quarta rareſiat ⁊ tres alie quarte tantundem cōdenſētur tunc ille due ſubcontrarie ſimul ſtant in veritate cum illa propoſitione aſſumpta nec aliqua tāta rareſit Et ꝓpterea bene ſequitur diuiſio. Unde in illo caſu dabilis eſt maxima pars q̄ non rareſit vcꝫ illa ps cōpoſita ex duabus quartis quid veritatis hēat hoc dictum falſū tñ eſt exemplum qꝛ capta illa parte que componitur ex duabus quarum vna rareſit ⁊ alia condenſatur falſum eſt dicere ꝙ eſt maxima pars que non rareſit quia non quelibet maior illa rareſit vt clarum eſt.

Sed contra illud argumētū probando adhuc quod ex toto illo añcedente aliqua ps huius corporis rareſit ⁊ aliqua non rareſit aliqua tanta rareſit ſicut eſt aliqua que non rareſit ſequitur diuiſio. Et capio vnum corpus. 8. pedum ⁊ volo ꝙ vna eius quarta pars rareſiat ita quod efficiatur maior q̄ nunc eſt in proportione ſexquialtera ita ꝙ acquiret vnam ſemipedalitatem ⁊ volo ꝙ. 7. alie octaue condenſetur ſic ꝙ perdant tres octauas cum dimidia ita ꝙ quelibet illarum condenſetur ad ſubduplum iſto poſito patet ꝙ iſte due ſubcontrarie ſimul ſtāt in veritate ⁊ iſta ꝓpō eſt vera nec aliqua tanta rareſit ſicut eſt aliqua que non rareſit vt pꝫ per falſitatem ſue contradictorie aliqua tanta rareſit ſicut ē aliqua que non rareſit quia illa octaua que rareſit non eſt tanta ſicut eſt aliqua que non rareſit et breuiter nulla ps eſt dabilis q̄ rareſit q̄ſit tanta ſicut eſt aliqua que non rareſiet ꝙ autem non ſequatur aliquod membruꝫ probatur Primo non eſt dabilis minima pars que non rareſit nec etiam eſt dabilis minima ⁊c. quia ſi eſſet aliqua maxime eſſet pars compoſita ex duabus octauis quarum vna rareſit ⁊ alia condenſatur quia talis pars non rareſit eo ꝙ tantum vna eius pars condenſatur quantum alia rareſit ſed probo ꝙ non falſum eſt dicere ꝙ quelibet minor pars rareſit vt notum eſt igitur illa pars non eſt minima pars que non rareſit nec etiam dabilis eſt maxima pars que rareſit quia illa octaua q̄ rareſit datur aliqua pars maior que rareſit vcꝫ pars compoſita ⁊ illa octaua ⁊ medietate alterius octaue que condenſatur. Et breuiter q̄cunqꝫ parte que rareſit data datur maior que rareſit ⁊ ꝑ conſequens non eſt dabilis maxima pars que rareſit igitur habetur ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis cum illo addito adhuc non ſequitur diuiſio. Sed diceret aliquis ꝙ argumentum ſolum verbaliter concludit videlicet ꝙ iſta eſt concedenda nec aliqua eſt tanta que rareſit ſicut eſt aliqua que non rareſit quia in ſua contradictoria aliqua eſt tanta que rareſit ſicut eſt aliqua que nō rareſit diſtribuitur ille terminus aliqua pars propterea eſt falſa ſed illi qui priorem dant ſolutionem non itendūt ſtare in illo rigore vt patet ex eorum probatione quia ſic arguunt quantacunqꝫ pars rareſit tanta non rareſit igit̄ tanta pars rareſit ſicut eſt aliqua que non rareſit modo ſi cum illis duabus ſubcontrariis aſſumatur hec propoſitio non quantacunqꝫ pars rareſit tanta non rareſit valebit diuiſio ſed in caſu prelibato iſta eſt falſa nō quātacūqꝫ pars rareſit tanta rareſit vt declarat veritas ſue contradictorie q̄tacunqꝫ pars rareſit tanta non rareſit ⁊ ſic aliqui exempli faciant ſuppoſito ꝙ a ſit vnum corpus 8. pedum ⁊ vltima octaua eius condenſetur ad ſubduplam quelibet autem alia octaua rareſiat ad duplum t ille ſubcontrarie ſunt ſimꝉ vere ⁊ ſimiliter hec non q̄tacūqꝫ pars rareſit tanta nō rareſit Et propterea non ſequitur vnum ex iſtis membris vcꝫ maxima pars q̄ nō rareſit vñ capiendo partem que componitur ex illa octaua que cōdenſatur ⁊ medietate alterius octaue que rareſit verum ē dicere ꝙ illa ps non rareſit quia quantūcūqꝫ deperdit illa octaua tantum acquirit illa medietas alterius octaue ⁊ per conſequens illa pars non rareſit vt patet ex caſu ⁊ quod neceſſe ſit addere illam partem probant quia retento caſu ſic arguitur aliqua pars huius corporis cōdenſatur ⁊c. ⁊ aliqua non igitur datur maxima opꝫ ex illis duabus ſubcōtrariis ſequi aliqd mēbꝝ Nā ī caſu non datur maxima pars que cōdēſatur quia quacunqꝫ q̄ cōdēſatur data maior dari poteſt que condenſatur Nec etiam datur maxima pars que non condenſatur quia quacunqꝫ parte data falſum eſt dicere ꝙ quelibet maior illa condenſatur ſed ſic cum illis duabus ſubcontrariis aſſumeretur ita non quantacunqꝫ aliqua pars condenſatur tanta aliqua non condenſatur ſi bene ſequeretur ſed antecedens eſſet falſū caſu quo ſit vnum ſcutū cuiꝰ vna medietas ſit alba ⁊ alia nigra tūc ille due ſubcōtrarie ſūt ſimꝉ vere ali qua pars huius eſt alba ꝛ aliqua pars huius non eſt alba ꝛ tñ nullum membrum dari pōt vt pꝫ inductiue ꝛ hoc qꝛ hec eſt falſa non quantacunqꝫ eſt aliqua pars alba tanta eſt aliqua pars que non eſt alba ſed ſi illa eſſet vera ſequeretur bene hniuſmodi diuiſio Unde ſi vnius corporis pedalis tres quarte eſſent albe ꝛ vltima quarta nigra tunc ille ſubcontrarie cum illa proportione ſimul ſtant ꝛ bene datur aliquod membrum vꝫ maxima pars que nō eſt alba puta illa pars que non eſt alba puta illa pars compoſita ex quarta nigra ꝛ alia querta alba. Aliter poſſumus reſpondere ad iſta ꝙ non oportet ex illis duabꝰ ſubcontrariis ſequi diuiſionem quia deficit vna conditio pꝰpoſita vnde in caſu quo vna medietas vnius corporis rarefit ꝛ alia condenſatur affirmatiua non ſic ſe habet ꝙ ex eo verificatur pro aliquo pro quolibet minori verificari poteſt. Et propterea non ſequitur diuiſio ptr affirmationem maximi ꝛ negationem minimi ex eo ꝙ affirmatiua ſic ſe habet ꝙ nō ex eo ꝙ verificatur pro aliquo pro quolibet minori verificari poteſt non oportet illam diuiſionē ſequi elige quācunqꝫ ſolutiouem volueris.

Ad confirmationē reſpondetur cōcedendo ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis non ſequitur diuiſio ꝛ ratio comuniter talis aſſignari ſolet qꝛ negatiua indifferenter verificatur pro maiori ꝛ minori illo pro quo verificatur affirmatiua ſubcontraria ſignetur enim quantitas pro qua verificatur affirmatiua ꝛ ſit tripedalis clarum eſt ꝙ negatiua poteſt indifferenter verificari pro maiori ꝛ minori quantitate q̄ ſit tripedalis. Unde ſicut dictum fuit in primo phiſicorum queſtione quinta in confirmatione quarti argumenti oportet ymaginari vnam latitudineꝫ quantitatis ſub cuius quolibet cotētro poteſt eſſe aliquis homo ꝛ illa latitudo in quolibet extremo terminatur excluſiue verbigratia. Capiatur vna latitudo quātitatis que in extremo remiſſiori terminatur ad quantitatem pedalem ꝛ in extremo intenſiori ad quantitatem decdm pedum ita ꝙ nullus poſſit eſſe homo pedalis per ſe exiſtens. Nec ſimiliter decem pedum tunc clarum eſt ꝙ iſta ſubcontraria negatiua ſub aliqua quantitate non poteſt eſſe aliquis homo verificatur pro maiori ꝛ minori illo pro quo verificatur ſubcontraria affirmatiua ꝛ ita nō oportet ſequi diuiſionem Forte dicis ſi a ſit quantitas pedalis ꝛ b quantitas .2 pedum tunc conſequenter ab illa que loco preallegato conceſſa fuerunt dicendum eſt. ꝙ a eſt maxima quantitas ſub qua non poteſt eſſe aliquis homo igitur male eſt dictum ꝙ nullum ſequitur membrum. Ad hoc dico ꝙ ibi non erat mentis mee concedere illa ſimpliciter niſi cū reſtrictione vt patet ꝑ expoſitionem quam poſtea dedi. Unde volo dicere ꝙ ex iſtis duabus ſubcontrariis ſub aliqua quantitate ſupra a poteſt eſſe aliquis hō ꝛ ſub aliqua quantitate ſupra a non p̄t eē aliquis hō bene ſequitur diuiſio. Unde dico ꝙ datur minima quantitas ſupra a ſub qua a non p̄t eſſe aliquis hō vꝫ b ꝛ ſimiliter ex iſtis duabus ſubcontrariis ſub aliqua quantitate infra b non pōt eſſe aliquis hō ſequitur diuiſio qꝛ datur maxima quātitas infra b ſub qua nō p̄t eē aliq̄s hō ſcꝫ a quantitas pedalis ꝛ nihil aliđ dicere volui ī prio phiſicorū loco allegato vl' alit dꝛ ī vno verbo qđ eo qđ affirmatiua ſic ſe hꝫ ꝙ qꝛ verificatur ꝓ aliquo ꝛ nō ꝓ quolibet minori verificari pōt nec etiam ꝓ quolibet maiori ñ oportet ſequi diuiſionem.

Decimo principaliter arguitur ſic non ſequitur alibua ptē huius cōtinui ſortes tangit aliquam non tangit igitur dāda ē maxīa quā tāgit vel ꝛc ergo dicta nulla qđ non ſequatur probo ſic ꝛ volo ꝙ ſortes digito tangat a corpus quo poſito verificatur affirmatiua pro parte illius continui terminata ad digitū ſortis negatiua vero parte illius corporis nō terminata ad digitum ſortis ꝙ aūt nullū membrū dari poſſit ꝓbaꝛ ſic primo non poteſt dari maxima ꝑs quā tāgit ſortes nec ēt aliquod aliud membrū vt pꝫ aduertenti igitur.

Et cōfirmatur nō ſequitur aliq̄s motus ſufficit ad curſū ꝛ aliq̄s motus non ſufficit ad curſū igitur datur maximus motus q ſufficit ad cōcurſū vl' minimꝰ q̄ nō vl' maximꝰ q̄ non vel minimꝰ q ſic ꝛ tñ oēs conditiones requiſite ad hoc ꝙ ſequatur diuiſio ibidem obſeruantur igitur conditiones nulle pꝫ antecedens qꝛ affirmatiua ſic ſe hꝫ ꝙ ex eo ꝙ verificatur ꝓ aliquo pro quolibet maiori verificari poteſt ꝛ ꝑ ꝯñs opꝫ dare diuiſionem ꝑ negationem maximi ꝛ affirmationē minimi ſed tñ illud dici nō p̄t qꝛ ſi aliquod ex illis membris dari poſſet maxime daretur minimus motus qui ſufficit ad curſum qđ tñ eſt falſum ꝙ ſic patet qꝛ illo dato ſequeretur ꝙ eſſet poſſibile aliquem currere preciſe per inſtans quod ē falſum probatur ꝯña qꝛ ſit motus vt 4 minimus motꝰ qui ſufficit ad curſum ꝛ volo ꝙ ſortes in hora futura intendat motum ſuum a non gradu vſqꝫ ad 4 ꝛ hoc in p̄ma medietate illius hore in ſecūda vero medietate remittat motum ſuum ab illo gradu vſqꝫ ad non gradum quo poſito patet ꝙ ſolum per iſtās mouebitur minimo motu qui ſufficit ad curſum ꝛ per conſequens ſoluꝫ per inſtās curret.

Ad decimū pricipale concedo ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis non ſequitur diuiſio per affirmationem maximi ꝛ negationem minimi ꝛ ratio eſt quia affirmatiua non ſic ſe habet ꝙ ex eo ꝙ verificatur pro aliquo pro quolibet minori verificari p̄t ꝛ ꝑ hoc etiam patet quare non ſequitur diuiſio per negationem maximi ꝛ affirmationem minimi ꝛ per hoc p̄t reſpondere ad vnum ſimile argumentum tenendo opinionem gregorii de qua habitus eſt ſermo queſtione ſcđa tertii phiſicorum ſuppoſito ꝙ in aliquod corpus fuiſſet intred[illegible] us calor [illegible] er totam horam precedentem ita ꝙ in inſt[illegible] preſens e[illegible]t ſuum inſtans tunc ille due ſubcontra[illegible] ſimul ſtant in veritate aliqua pars huius caloris ſunt ꝛ aliqua pars huius caloris non ſint ex quibus tñ nullum ſeq̄tur membrum ꝛ hoc propter rationem datam. Et ita dicendum ē in multis ſimilibus.

Ad confirmationē dico ꝙ ex illis duabus ſubcontrariis bene ſequitur aliquod membrum ꝛ concedo ꝙ non datur minimus motus qui ſufficit ad curſum ſed datur maximus motus qui non ſufficit ab curſum Et ita ſi aliquod mobile intenderet motum vſqꝫ ad illum motum conſequenter deberet intendere ipſum inciperet currere per vltimum non,

Epilogando hanc totam materiā videtur ꝙ ex paucis ſubcontrariis in quibus non ponit̄ terminus importans potentiam actiuam aut paſſiuā rariſſime ſequitur hmōdi diuiſio ꝛ iſte regule q̄ cōiter dari ſolent ad cognoſcendum quod membrum dari debeat qꝛ ſepius falſunt parum veritatis continet ꝛ propterea potiſſimum reſpiciendum eſt ad illam conditionem qualiter affirmatiua ſe hꝫ an vꝫ ex eo ꝙ affirmatur ꝓ aliquo ꝛ ꝓ quolibet maiori a minori verificari poſſit. Et hec de ſcđa queſtione primi de celo.

Theodorici bergues gebilliaci remenſis di. ad lectorem exhoratiuncula.

Guttura ſalmaceis ſi forſã lector in vndis
Aſpaltiqꝫ diu merſeris ipſe lacu,
Huc ades ⁊ ſacro plenis cateribus ampla.
Acrocorintheo guttura fonte laua.
Et velut ex fecto ſuauiſſima ſomnia monte.
Inde feras tibi nunc orbita lata patet.
Callida ſi phiſices veterum monumenta morentur.
Perlege que vernans nunc liber iſte gerit.
Non magis inuento letetur gurgite ceruus.
ꝙ mens exultet dogmate plena ſuo:
Illic argutos longo ſermone ſophiſtas.
Diſceptare vides verbaqꝫ rauca loqui.
Feruida tum volitant ſcabri argumenta zenonis
Cum ratio pungit plurima anaxagore.
Inſtat preterea democritus vnicus ille.
Vt tonitrus cuiꝰ firma boat ratio.
Ac tandem in breuiter rutilans academia magni.
Floret [illegible] ariſtotelis mens ſemiuiua fere
Nunc quos diua [illegible] capit grandi ſub tegmine pallas.
Pierioqꝫ ſinu [illegible] docta minerua fouet.
Effoſſa veniant bibituri a phocide claram.
Quam tenui [illegible] dulla ert tpe traxit aquam.
[illegible]aliter nilus predocta[illegible] irrorat egyptum.
Poſtera ꝙ hec ſaliens ſecla rigabit aqua.
Cura igitur primos lector decerpere fructus:
Inclita gandenſis quem plaga congenuit.
Viribus ac totis quas annuus auſpice chriſto,
Diuitias ſudor accumulauit habe.
Quas dabit hic codex rutilanti dogmate plenus.
Dogma quod a rari nunc fluit ore viri.
Illud idem ſenſim dictauit dum ipſe ſupremam,
Tyronum claſſem tolleret indiciis:
Imburetqꝫ ratum maturi dogma cleantis.
Commoda quo tandem culta iuuenta ferat.
Liuida ſi tanto renuat pro munere grates
Soluere frons magnas lector habere potes

FINIS.